

ELŐFIZETÉS

HELYTEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és környéki egyesült

vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 357.

KLADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-

Társaság.

József főherceg-ut. 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1916.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Vasárnap, április 9.

Támadással elfoglalt
olasz hadállások.

Budapest, április 8. (Hivatalos.)
A főhadiszállásról jelentik:

Orosz- és délkeleti hadszíntér:
Nincs nevezetesebb esemény.

Olasz hadszíntér:

A doberdói fronton az ellenséget ma éjjel néhány előre-
tolt támadó árkából elűztük. A
Mrzli Vrhtól délre is elfoglalt-
tak csapatokat egy olasz hadál-
lást és itt negyvenhárom olaszt fog-
tak el és egy gépfegyvert zsákmá-
nyoltak. A tiroli harcvezetésen az
olasz tüzérség több szakaszon, külö-
nösen pedig a Rivától nyugatra levő
hadállásaink ellen élénken tüzelt. Egy
ellenséges osztagot, amely Rochetta
déli lejtőjén levő egyik támadó ár-
kunkban megvetette lábát, ellentáma-
dásunk elűzte onnan. A Rauchkotel
megtisztítása alkalmával beszállított
foglyok száma három tisztre és száz-
ötven főtől legénységre emelkedett.
Az összes többi ott küzdő olasz a ké-
zitusában elesett.

Tegnap hajnalban szárazföldi
és tengeri repülő járművek-
ből álló rajok világosan felis-
merhető eredménnyel bombáz-
ták Vauarona és San Giorgio di
Mogara pályaudvarait. A hő-
sies repülők közül, akik bomba-
vetés céljából mélyen leeresz-
kedtek, három nem tért vissza.
Höfer altábornagy, a vezérkari főnök
helyettese. (Miniszterelnökség sajtó-
osztálya.)

Elfoglalt erős francia
támaszpontok.

Berlin, április 8. (Hivatalos.) A
nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A Maas balpartján szilézslének
és bajorek Hancourt-tól délre
rehammal elfoglaltak két erős
francia támaszpontot és a Ter-
midor domb gerincén több mint
két kilométer szélességben el-
fogták az ellenség állását.
Egy, ma reggel megkísérelt el-
lenséges ellentámadás teljesen
meghiúsult. Veszteségeink ese-
kélyek, az ellenség veszteségei,
egyesek alattomos magatartá-
sa következtében is, különösen
anlyanok. Azonfelül tizenöt tisz-

tet és hatszázkilenevenkilenc fő-
nyi legénységet, köztük számos
ezerelepeszázttizenhat koro-
tálybeli újoncot, sebesületlenül
elfogtunk.

A Maastól keletre emelkedő ma-
gaslatokon és a Woivreben mindkét
től tüzérsége nagyon tevékeny volt.
A Hilsenfirsten (Sandernachtól délre
a Vogézekben) egy kisebb németosz-
tag egy előretolt francia állásba nyom-
ult, amelynek megszálló legénysé-

géből huszonegyet elfogott. A többi a
harcban elesett. Az ellenséges árkot
kat felrobbantottuk.

Keleti hadszíntér:

Oroszok támadásait tegnap is a
Naroc tótól délre visszautasítottuk.

Balkán hadszíntér:

Ujabb esemény nem történt. Leg-
felsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnök-
ség sajtóosztálya.)

Kell-e szakértő?

Írta: Koromzay Frigyes.

Arad, április 8.

Nagy érdeklődéssel olvastam az
Aradi Közlöny mai számában Leopold
Zsigmond és társainak beadványát,
amellyel a közgyűléstől szakértő ki-
küldését kéri úgy a folyamatban
lévő villamosítási, valamint a gáz-
gyári tárgyalások ügyében. Tekintet-
tel arra, hogy az előbbi tárgyalások
megindításánál csekélységemnek is
része volt, legyen szabad megkérnem
tisztelt Szerkesztő urat, hogy alábbi
soraimnak b. lapjában helyt adni szí-
veskedjék.

A beadvány aláírói az aradi tár-
sadalom tekintélyes és nagyrabecsült
tagjai, a beadvány szövegezésé pedig
sok plauzibilis érvelést tartalmaz, me-
lyek alkalmasak arra, hogy a nagy-
közönség figyelmét a tárgyban le-
kössék és ép azért, mert az egyik
részre t. i. a villamosításra vonatko-
zólag annak tartalmával nem értek
egyet, kötelességemnek tartom érveim-
et a nyilvánosság előtt közre adni,
amit semmi esetre sem tettem volna
meg, ha a szóban forgó beadvány
nem került volna nyilvánosságra.

Az ügy érdemét illetőleg mindenek-
előtt szem előtt tartando, hogy egy-
részt a villamosítási ügyek, másrészt
a gázgyár megváltásának, vagy szer-
ződése meghosszabbításának ügye
nem tárgyalható együtt, mivel azok
különböző természetű, más és más
megoldást kívánó ügy komplexumok.
Ami az egyikre áll, az a másikra ta-
lán épen nem áll. A gázgyár szerző-
dése lejárat félben van és arról kell
dönteni, vajon ezt a szerződést meg-
hosszabbítsuk-e, vagy megváltjuk-e a
gázgyárt? Azonban arról, hogy egy
második gázgyarat építsünk, szó sem
lehet.

A villamos-telepnél másként áll a
dolog. Ennek megváltását is lehetővé
teszi ugyan a jelenlegi szerződés, de

oly nehézkes feltétel mellett (becs-
lési eljárás) a mely eleve kétségesse
teszi a békés megegyezést és minden
valószínűség szerint egy hosszú per-
rel végződne. Itt tehát csupán arról
lehet szó, hogy amennyiben a Villa-
mossági r.-t. által benyújtott ajánlatot
a város magára nézve előnyösnek
nem tartja, a meglevő telep mellé a
városi közüzemek szükségleteinek
ellátására egy külön városi telep
építtessék. Ennek a kérdésnek az el-
bírálása nem annyira műszaki elő-
képzettséget és tudást, mint inkább
kereskedelmi és közgazdasági érzéket
kíván meg és épen ezért ezt ebből a
szempontból kell először is megvilá-
gítani. Az én álláspontom ebben a
kérdésben az, hogy miután Aradon
egy jól vezetett, részben már amor-
tizált, üzleti szellemben kezelt magán-
vállalat van, a mely egyszersmind
tekintélyes adóalany, egy városi te-
lepnek felépítésével célt téveszte-
nénk. A kérdés világossá válik, akkor
ha úgy állítjuk fel a tételt, hogy a
városra nézve előnyösebb az áramot
a társaságtól oly árban venni, a mi-
lyen árért azt egy saját üzemében
lévő telepen nem tudja előállítani.

Ennek az igazságnak megismerése
után válik csak műszaki kérdéssé az
ügy, a mikor azt kérdezzük, hogy
egy önálló városi telepen mennyiért
tudnók az áramot előállítani és ezzel
szemben mennyiért ajánlja a Villa-
mossági r.-t. Mielőtt azonban ennek a
taglalására térnék át, jelezni kívá-
nom, hogy mi történnék akkor, ha
tekintet nélkül ezekre a kérdésekre,
a város felépíti a maga telepét?
Ennek a következménye az volna,
hogy a régi és részben amortizált te-
lep jövedelmezősége lényegesen alább
szállna, a városi konkurrenciát nagy
mértékben megcsinálna, de azért to-

vábbra is fenn fog állani és a magánfogyasztást fogja ellátni. Ezzel szemben a városi telep a közüzemek szükségletén felül másnak áramot nem igen fog eladni, mert ehhez kommersziális agilitása hiányzik és így csak tengődni fog.

Kérdem már most: magasabb közgazdasági szempontból nézve az ügyet, érdemes-e oly befektetéseket eszközölni, amelyeknek rentabilitása önmagában gyöngé és amelyek alkalmasak jól megalapozott magánvállalatokat lényegesen megkárosítani?

Ezek után áttérek annak taglalására, vajon az Aradon lévő szakértők ebben az igazán egyszerű, mondjuk elementáris kérdésben, illetékesek-e véleményt mondani. Véleményem szerint minden kétséget kizárólag igen, mert ez nem egyéb egyszerű mérnöki számításnál.

Anélkül, hogy a részletes számításokat közölni akarnám, ismétlem, hogy a műszaki bizottságban közölt tanulmányom eredménye szerint a városi centrálában termelt áram ára amortizációval együtt kilowatt óránként 12.7 fillérbe kerül annak feltételezése mellett, hogy az összes közüzemek villamos erővel hajttnak, a városnak egész közvilágítása, valamint középületeinek világítása ebből a telepből láttatnék el és az aradi villamos vasut is innen tápláltatnék. Ezzel szemben a villamossági Rt. az erőátviteli áram kilowatt óráját legutóbbi ajánlatában fokozatosan csökkentő skálában 10, 9 és 8 fillérért kínálja. Számításaim szerint a szupponált fogyasztás mellett a város e szerződés mellett évenként mintegy 100.000 koronát takarít meg.

Véleményem szerint ezt a számításomat idegen, vagy külföldi szakértő nélkül is lehet kontrollálni és ehhez nem szükséges oly „tüggetlen és betörésszerű, szentes látkörü és megfélemlítő gyakorlati tudással bíró idegen szakértők” meghívása, a minek érdekében a beadvány mozgalmat indít. Tudomásom szerint történtek már lépések ilyen szakvélemény bekérésére és Magyarország egyik legnagyobb elektrotechnikai vállalata azt a választ adta, hogy a mai viszonyok között nem lát mas célravezető utat, mint a részvénytársasággal való meg egyezést.

A mi végre a társaság végleges ajánlatát illeti, arról még nem lehet tárgyalni, mert ez még nincs kezeink között. Ez a beérkezése után az e célra nívótott bizottságok által szabályszerűen le lesz tárgyalva és a közgyűlésnek módja lesz a felett dönteni, vajon elfogadja-e, vagy nem.

Ki kell azonban jelentenem, hogy ennek a kérdésnek bármilyen elhalasztása Arad város vitális érdekeivel ellenkezik. A vízmű bővítése oly emnensen sürgős, hogy annak további elhalasztása egyenesen bűn volna. Az utóbbi esztendő sűrű csapadéka mintegy segítőül jött az aradi vízmű elégtelen teljesítő képességének és csak ez az oka annak, hogy a vízellátás az utóbbi két esztendőben

nem okozott nagyobb zavart. De nem szabad a jó Isten segítségével tovább bízni, mert nincs az az ember, aki a felelősséget magára vállalhatná azokért a következményekért, amelyekkel a vízmű további kibővítésének elhalasztása jár. Nincs veszteni való időnk és ennek tudatában foglalkozzon mindenki állást a felmerült kérdésben.

Városi tisztviselők háborus előlege.

(A levonások elhalasztásának jogos kérelme.)

Az Aradi közlöny tudósítójától.

Arad, április 8.

Ma nyújtották be Arad város tisztviselői, valamint a városi tisztek alkalmazottai a törvényhatósági bizottsághoz intézett kérvényüket, amelyben a hadielőleg levonása határidejének meghosszabbítása miatt fordulnak a közgyűléshez. Jogosabb és méltányosságot érdemlőbb kéréssel még soha sem keresték fel a város képviselőit, mint a tisztviselők és alkalmazottak ez alkalommal.

Május elsejét je ölte meg a törvényhatóság a múlt esztendő őszén az előlegek visszafizetésének kezdetét. Abban a hiásemben tette ezt, hogy a tél befejeztével a viszonyok radikálisan megváltoznak. Mindenki úgy érezte akkor, hogy a háború a győztes szerb offenzíva befejeztével olyan döntő stadiumba jut, amely a béke közbejöttének lesz tekintendő.

Ez a számvetés, ez a kombináció nem vált be. A viszonyok megváltoztak, a drágaság rettentő magasságokba jutott fel, de még nem érte el kumulációs határát. A fix fizetésű tisztviselő élete egy csendes dráma, amelynek magrázó fordulatait a közönség nem ismeri. De ismernie kell a törvényhatóságnak, amikor az eléje terjesztett kérelem felett döntenie kötelessége.

A döntést megkönnyíti az az öröndetes tény, hogy — mint az Aradi Közlöny tudósítója előtt illetékes helyen kijelentették — a városi pénztár helyzete olyan, amely lehetővé teszi az előleglevonás terminusának egy esztendői elhalasztását. Az idei költségvetésbe be sincs állítva ez az összeg, tehát ha levonnák, akkor, mint bevételi telealeg szerepelne. Nem hihető, hogy a közgyűlés ne vetné egybe a pénztár kedvező és a tisztviselők súlyos helyzetét. Ha ezt megteszi, akkor kétségtelen, hogy a halasztást megadja. Ez a legkevesebb, amit tehet, mert azt sem találják indokolatlannak, ha leírja és elengedné a háborus előlegeket.

A város napidíjasai is jogos kéréssel járulnak a közgyűlés elé. Ők nem kaptak háborus előlegeket, hanem egy csekély drágasági pótlékot és az államtól hadi segélyt. Ma megjelentek Varjassy Lajos polgármesternél és azt kérték tőle, tegye lehetővé, hogy ők is előleghez jussanak. A fizetési szabályzat értelmében díjnak nem kaphat előleget, mert a polgármester bármikor elbocsáthatja. Azonban a kérelmezők megfélemlítő kezességéről gondoskodnak és a várost kár nem érheti. A törvényhatóság bizonyára megtalálja a módját annak, hogy ezeken a szegény embereken, akik napi 3-4 koronát keresnek, valamiképen segíthessen.

Feleség előtt eltítkolt fogházbüntetés.

(Gyilkos és öngyilkos férj.)

Tápirati tudósítás.

Budapest, április 8.

A Ferenc-körut 13. számú házában izgalmas esemény játszódott le tegnap este. Ott lakott Ricsovszki Ferencné, akinek férje a Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezte központi áruházának üzletvezetője. Az asszony kis leányával együtt hónapok óta különváltan él az urától. Már kapuzárás után, féltenegykor csöngöttek lakásának ajtaján és mikor a fiatal asszony kinyitotta az előszoba ajtaját, férje lépett be dult arccal. Kisérteben volt Petrovics Gyula inas, akit a férj, úgy látszik, tanúnak hozott magával.

A megrémült asszony sikoltozni kezdett, amire Ricsovszki Ferenc minden szó nélkül revolvert rántott elő és háromszor rálőtt, azután magára sűtötte a fegyvert. A házbeliek összeutottak a lövések dördülésére és amikor a két verző alakot meglátták, rögtön értesítették a menőket és a rendőrséget. Előbb a mentők jelentek meg, akik megállapították, hogy az asszony csak könnyebb sebet kapott a fején. Bevitték a Rókus-kórházba, ahol, miután bekötözték a fejét, hazabocsátották. A megrémült férj súlyosabban megsebesült. A golyó, baloldalon a harmadik borda fölött hatolt a mellébe. Ott később a rendőrség a rabkórházba szállította.

A főkapitányságról kiküldött inspektor tisztviselő kihallgatta mind az asszonyt, mind a férfit. Ricsovszkiné elmondotta, hogy ez előtt hat évvel ment férjhez. Negy évig Salgótarjánban éltek együtt, három évig pedig Budapesten. Házasságuk nem volt boldog, mert a férj goromáskodott vele és gyakran ütötte-verte. Csak azért nem hagyta el regében, mert nem akarta, hogy kislánya megszenvedje ezt a szerencsétlen házasságot. Néhány hónappal ezelőtt azonban beleszeretett egy Ecker Lajos nevű fiatalember és megkérte a kezét. Erre elhatározta, hogy elvált az urától és elköltözködött tőle.

Amikor még elmondotta, hogy az ura már hónapok óta folyton fenyegette és emiatt három héttel ezelőtt fel is jelentette a rendőrségen. Akkor beidőzték Ricsovszkit a főkapitányságra és megígértették vele, hogy nem fogja bántani a feleséget. Tegnap délután találkozt az urával és Ricsovszki kijelentette, hogy beleegyezik a válóperbe, ha a válás alatt és a válás után is találkozhatnak az asszonnyal. O visszautasította ezt a követelést, amire férje fenyegetve eltávozott. Erre következett az esti merénylet.

Ricsovszki Ferencet is kihallgatta a rendőrség. A férfi tagadta, hogy gyilkos szándékkal kereste fel a feleséget. Azonban ki a sórából, mondtotta, hogy felesége rögtön sikoltozni kezdett és segítségért kiabált, amint meglátta. Ugylátszik azonban, hogy előre készült a véres leszámolásra és az öngyilkosságra. Erre vall legalább az, hogy tárcájában egy névjegyet találtak, a melyre a következő sorok vannak írva:

„Az üzleti kulcsokat kérem a tulajdonosi cégnek leadni. Ott a kamrában van egy levél is, ebben mindent megmagyarázok.”

A rendőrség megállapította, hogy Ricsovszki Ferencet 1906-ban Balassagyarmaton szándékos emberölésért két évi fegyházra ítélték és büntetését ki is töltötte. Arról természetesen nem tudott a felesége, mert ha előzetesen értesült volna róla nem ment volna, nőül hozzá

Königsegg Lajos gróf félmillió pere.

(Az aradi törvényszék elutasította a keresetet. — A hitbizomány várománysa és a hitbizományi vagyon.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 8.

Königsegg Fidél gróf, mint a rottenfelsi Königsegg grófi család hitbizományának birtokosa 1904. évben az aradi törvényszéknél megindította az eljárást az iránt, hogy a hitbizomány Feltőten levő ingatlanai eladassanak és így a hitbizomány állagát készpénzre, vagy értékpapírra változtassa át.

A törvény értelmében ily esetben a hitbizomány összes várományosait meg kell hallgatni. A hitbizomány legközelebbi várománysa Königsegg Lajos gróf képviselődével Králitz Lajos dr. aradi ügyvédet bízta meg és utasította, hogy jelenjen meg a tárgyaláson és ott „az eladás szükségessége mellett erőltessen nyilatkozzék” a minden eszkössel segítse elő azt. Ennek megtörténte után Königsegg Lajos gróf Afrikába utazott, ahonnan csak 1908-ban tért vissza.

Időközben, miután ebbe az összes várományosok is beleegyeztek a miután az eladást Arad-, Békés-, Csongrád- és Temesvármegyékben, valamint a budapesti és bécsi hivatalos lapokban meghirdették, a feltőti hitbizományt önkéntes árverésen eladták. Az árverésen az ingatlant 1,244,300 koronáért maga Königsegg Fidél gróf vette meg. Az önkéntes árverés után megtartották a sorrendi tárgyalást, kitették a 194,700 koronát kitett hitbizományi terneket a megengedte a törvényszék, hogy a megmaradt 1,049,600 koronából, amely ma a hitbizomány utolsó állaga — Königsegg Fidél gróf husz év alatt törlesztendő 387,000 korona kölcsönt vegyen fel. Ez még az 1907-ik évben történt.

A következő évben Königsegg Lajos gróf visszatérve Afrikából — miután összekülönbözött alyjával, — levelet írt Králitz Lajos dr.-nak és szemrehányást tett neki, hogy érdekeit nem képviselte kellőképpen. Később perit tett folyamatosan Králitz Lajos dr. ellen 460,000 korona erejéig. A keresetben kifejtette, hogy miután „Králitz Lajos dr. részben utasítása nélkül, részben pedig egyenesen utasításai ellenére jár el, kötelezze őt a törvényszék, hogy 260,000 koronát tegyen letétbe eszélyes karosodásának lefedezésére, további 200,000 koronát pedig, mint tényleges kárt, a hitbizományi vagyonhoz tartozó eszélyes végett illesse be.”

Králitz Lajos dr. ezzel szemben produkálta írásbeli megbízását, produkálta továbbá Königsegg Lajos grófnak azt a levelét, amelyet hozza Afrikából történt visszatérése, tehát már a jogügylet befejezése után intézett a melyben a következőket írta:

— „Miso sorban is engedje meg, hogy azt a kijelentést tegyem, hogy soha egy pillanatra sem gondoltam arra meg a legjavolabból sem, hogy igen tisztelt ügyvéd ur nem a legbiztosabb, a legbiztosabb intenciók által vezettetve volna magát ebben az ügyben.

Egy másik levélben a következőket írta: — Több, mint bizonyos, hogy ha uthon vagyok a alyam velem tisztességesen bánik, hogy magam is beenyugazom az nyetén megalkadásba.

Az aradi törvényszék polgári tanácsa ma döntött a kereset felett. A törvényszék Königsegg Lajos gróf keresetét a maga

egészében visszautasította a kötelezte őt 4880 korona perköltség megfizetésére. A tisztán jogi természetű indoklás — miután a bíróság egyáltalán nem ment be az ügy érdemi tárgyalásába — kimondja, hogy a hitbizományi vagyonnak a hitbizományi birtokos a tulajdonosa és a tulajdonnal kapcsolatos jogosítványok is egyendül őt illetik meg. A várományosok a hitbizomány tulajdonának nem részesei, őket csak a jogutódlásra való esetleges jog illeti meg. A törvény a hitbizományi vagyon tekintetében a várományosok részére csak negatív ellenőrzési jogkört biztosít a hitbizományi birtokosokkal szemben. A várományosoknak nincs igényük intézkedésekre, hanem csak a meghallgatásra. Így a hitbizomány és a hitbizományi várományos közt semmiféle tulajdonjogi kapcsolat és vonatkozás nincs. Ha tehát a hitbizományi vagyont valamely kár éri, ez nem a várományosoknak, hanem magának a hitbizományi birtokosnak kára. A hitbizomány nem jogi személy, hogy annak javára a várományos jogokat érvényesíthetne és a várományos nem áll a hitbizományi birtokossal tulajdonostársi viszonyban, hogy ez alapon a közös vagyon érdekében harmadik személlyel szemben önállóan és közvetlenül fellépni joga lenne. A királyi törvényszék nem bocsátkozott annak vizsgálatába, hogy a peres ténykedéséből vagy valami ezzel okozott összefüggésben álló esemény folytán a hitbizományi vagyont érte-e valami kár, hanem a felperesre kitélt okok alapján keresetével elutasította, mert ha feltéve, hogy ilyen kár létezne is, ezelőször is nem a felperes kára, másodszor felperes ennek érvényesítésére jogosultsággal nem bír és mert nincs olyan jogszabály, amelynek alapján valaki egy jövőben esetleg bekövetkező kár biztosítására kötelezhető lenne.

TANÚGY.

(=) Kinevezés. A kultuszminiszter Orbán István munkácsai állami főgimnáziumi, Szalay Rezső aradi állami főreáliskolai helyettes tanárt rendes tanárrá kinevezte.

(=) Jótékonykodás előadás a világi polg. leányiskolában. E hó 1-én és 2-án nagyszabású előkelő közönség érdeklődése mellett előadást tartott a világi polgári leányiskola. A gondosan megválogatott műsor szereplői mind kitűnően megállták helyüket és így mind ezek, mind pedig az iskola lelkes tanerői reméljük, hogy a tapasztalat, melyet a közönség megjutalmazta társadalmi munkájukat. A műsor a következő volt: 1. L. Gobbaerts: Nymany. Zongorán előadta Kremer Milly és Weber Lónka. 2. Gyóni G. Csak egy éjszaka. Szavaltá Muska Gisella. 3. Szirmai Albert: Ha majd egyszer mindenki visszatér... Énekelték a növendékek. 4. Haydn: Rondo ad' Ungheres. Zongoristák Weber Lónka, Kossler Janka és Kremer Milly. 5. Rudnyanszky Gy.: A tavasz tündere. Szimfónia. Előadta: Bodi Margit, Deak Emma, Gál Erzsé, Grün Marianna, Heilmann Borbála, Kremer Milly, Keder Milla, Kossler Janka és Wekerle Maria. 6. Kiss M.: Csendes éj. Zongoristák mellett szavaltá Weber Lónka. Itt jegyezzük meg, hogy az 1914/5. is-

kolai évben nyilvánossági joggal megnyitott iskola és évben már három osztállyal működik. Sainte példátlan eset, hogy ilyen nagy területű vármegyében, mint Arad vármegye, az aradi közs. leány polgári kívül eddig egyetlen ilyen foku iskola nem volt a megyében. Megfelelő anyagi támogatás híján bizony sokat kell küzdenie a világi polgári iskola derék igazgatójának Sággy Lónának, mind ő, mind pedig Nyírő Amália és Sainkevič Erzsé tanárnők mindent megtesznek, hogy egyrészt kiérdemeljék felettes hatóságuk elismerését, másrészt, hogy megkedveltessék az iskolát a világi és környékbeli társadalommal.

Ötvenezer korona és két távirat.

(Aradi kereskedő és bécsi vállalat pere.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 8.

Érdekes polgári perben folyt le ma délután az első érdemleges tárgyalás az aradi kir. törvényszék előtt. A pert az Allgemeine Österreichische Viehverwertungs-Gesellschaft bécsi cég indította Meistrovich János aradi kereskedő ellen.

Meistrovich egy időben élénk üzleti összeköttetésben állott a bécsi céggel, amelynek sertéseket szállított. A múlt év februárjában Meistrovichnak egy volt megbízottja és üzlet-társ, aki sertésvásárlások céljából időzött Romániában, Bukarestből a következő sürgőnyt küldte az Allgemeine Viehverwertungs-Gesellschaftnak:

Schicken sie fuer Meistrovich fuenfzigtausend kronen oeltean

A bécsi cég az ötvenezer koronát meg is küldte Meistrovich aradi címére, majd a következő sürgőnyt küldte neki:

tegnapi napon kueldtuenk oimere korona 60,000 szoljon oelteannak viehverwertung

A társaság ezt az ötvenezer koronát perli most Meistrovichon, mert nem a pénzt nem kapta vissza, sem pedig árut nem kapott érte. Meistrovich a perben ezzel védekezik, hogy ő nem bízta meg Oiteánt azszal, hogy részére pénzt kérjen. Előadja még, hogy ő már 1914. novemberében megaskított minden összeköttetést a Viehverwertungs-Gesellschaft-tal a társaság sürgönyéből, amelyből az állott, hogy az ő „címére”, nem pedig neki, továbbá, hogy „szoljon Oiteannak” azt vette ki, hogy a pénz Oiteannak adódj. Tényleg egy-két napon belül Oiteán — aki asóta ismét Romániában tartózkodik — meg is jelent nála Aradon a miután ő amitást tett neki a pénzküldeményről, az összeget átvette.

— Adja csak ide nekem a pénzt — mondotta Oiteán — azt én kértam, nekem küldték!

A bécsi cég ezzel szemben azszal védekezik, hogy ő soha Oiteánnal üzleti összeköttetésben nem állott és csak úgy ismerte, mint Meistrovich megbízottját. Igazolni kívánja, hogy Oiteán más cégektől is rendelt hasonlólag sürgönyileg pénzt Meistrovich számára, akik el is küldték, azokat Meistrovich el is ismerte, ki is fizette. Vegül nyilatkozik arra, hogy sürgönye alapján Meistrovich nem is lett volna jogosult a pénzt Oiteannak adni, miután abban csak az állott „szoljon Oiteannak”, nem pedig, hogy adja a pénzt Oiteannak. Így ha küldte a pénzt, azt csak saját rizikójára tette.

A törvényszék a jövő heten hoz határozatot az ügyben a valószínűleg árendelt a bizonyítást. A per kimenetelére elő nagy érdeklődéssel tekintenek a jogászok.

Egy órákor bezárják a klubokat is.

— Ujabb miniszteri rendelet készül a záróóráról — A főváros éjszakái —
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, április 8.

A pesti kávéházak a záróóra világgal sehogy sem tudnak kibékülni (különben nemcsak a pestiek: a vidékiek sem). Gyűlöletesnek, különcséggel készülnek a belügyminiszter elé járulni, hogy reá bírják az egy óráig megrövidített éjszaka meghosszabbítására. Végre is ha Németországban törvényt hozhatnak a nappal meghosszabbításáról (amiben most már Ausztriában a németek példáját követni), miért ne lehetne meghosszabbítani a magányos éjszakákat.

A miniszteriumban azonban nem sok siker remélhetnek a záróóra ellen panaszoló kávéházak. Nemhogy az 1 órai zárás meghosszabbításáról lehetne szó: ellenkezőleg, a belügyminiszterium arra készül, hogy tovább megy a háborús éjszakák megrendezésében. Jó forrásból arról értesülünk, hogy a miniszteriumban újabb rendeletet dolgoznak, amely az éjjeli utáni egy órákor zárás kötelezettségét kiterjeszti a klubokra is. Mióta a kávéházak és oratóriumok egy órákor zárnak, hallatlan mértékben fellendült a klubélet Budapesten. A társaskörök emeleti helyiségei hajnang világosak és a kávéházakból, előadásokról a különböző klubokban nőt a mulatni vágyók serege. A klubok kártyaszobáiban pedig olyan bakkozás folyt, hogy a hangos felzúdulás néhány társaskört már reá is birt arra, hogy „a háború tartamára” betiltsák a bakkot helyiségeikben.

A belügyminiszter záróóra rendeletének azonban nem az volt a célja, hogy egyes helyeken elnémetes az éjszakai életet, másokon pedig szabadon engedje a mulatozást. A mint tehát meggyőződtek arról, csak a szegényebb emberek (akik nem járhatnak klubokba) térnek haza záróóra után, az igazi Pest azonban zárt körben tovább mulat, módot kerestek arra, hogy beleszójjanak a klubok éjszakai életébe is. A rendelet, amely az egy órai zárás kötelezettségét a klubokra is kiterjeszti, a beavatottak tudomása szerint már április közepén elkészül.

Egy-két kivételt mégis tesz a most készülő második záróóra rendelet. A Budapesti Újságírók Egyesületének és az Otthon újságíró egyesületének megengedi klub helyiségeik nyitva tartását egy órán túl is, hogy az éjjel két-három-négy óráig dolgozó újságíróknak legyen helyük, ahol munka után találkozhatnak. A kártyajátékot azonban egy óra után eboen a két klubban is eltiltja a rendelet és gondoskodik arról is, hogy csak újságírók legyenek a kivételes helyiségekben.

Ha a klubok is bezárulnak, akkor igazán csendes lesz a pesti éjszaka. A javithatatlan éjszakázóknak nem marad egyéb hátra, mint kiülni meleg, csillagos tavaszi éjszakában a Dunapartira, az Andrássy-útra és várni a virradást...

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Vasárnap: Délután fél 4 órákor Engel (Kálmán) Sárka felüptével „A tanítónő”. Este fél 8 órákor: „Zrínyi esküje”, „Fehér felhő”.

Hétfő: „Mágnás Miska”.

Kedd: „Mágnás Miska”.

Szerda: „Cigányprimás”.

Csütörtök: „Fehér felhő”.

Péntek: Schönher Károly szenzációs ujdonsága; először „A nőstény ördög”, szimfónia.

Szombat: „A nőstény ördög”, másodszor.

* Az aradi primadonna sikere Nagyváradon. Nagyváradról jelentik: A lehető legmelegebb fogadtatásban részesítette a nagyvárad közönség pénteken este egykori kedvencét, Horváth Mici. A „Legénybucsa”-ban lépett fel, amelyben csodálatosan bontakozott ki az ő erőteljes és kitünő művésze. A lapok így írnak felhívásáról: Semmi találat az alakításában. Csupa díszkrét izlés és finomság jellemzi. Ugy találjuk, hogy távolléte alatt Horváth Mici minaszt megszerezte, ami a teljes rutinhoz szükséges s a vidék egyik legkiválóbb szubrettjévé fejlődött.

* Szerződöttes. Szendrey Mihály színházgató az aradi színház tagjai sorába szerződöttes szeptembertől Lenzi Hedvig társadégsi színésznőt és Kiefer Margit nevét. Mind a két fiatal színésznő most végezte sikeres aradói országos színészakadémiát és egy évi vidéki gyakorlat után a Nemzeti Színház gárdájába tartoznak. Kiefer Margit legutóbb az Elér kedves néma szerepében aratott sikert, Lenzi Hedvig pedig Klausban játszotta Mártát elismerésre méltóan a színészakadémia nyilvános előadásán.

* A hős honvédekért. A ma esti monsterhangverseny műsoránál érdekesebbet már régen nem produkáltak a filharmonikusok. A szegedi honvédek 27 zenészből, aradi 33-asokból és filharmonikusokból 70 főre felszaporított nagy zenekar először Strauss bájos „Cigánybáró” nyitányát játssza Zellner Sándor karnagy vezényletével. Majd Fichtner szegedi honvédkarnagy gondnoka-hangversenyében szolista-ként Walther Fiedler német cello-professzor lép fel zenekari kísérettel. Grieg Peer Gynt suitejéből a bánatos Asen halála és Grunteld hangulatos szerenádja után Telmányi Emil zenekari kísérettel adja elő Beethoven halhatatlan heggedőversenyét, mellyel legutóbbi sikerét Budapesten Augustus körmező előtt aratta s végül Goldmark pathetikus Sakuntala nyitányával záródik a Beethoven Ferenc altábor-nagy védnöksége alatt az aradi rokkant honvédek javára rendezendő, és idén utolsó filharmonikus koncert, mely az eddigi jegyvásár után itálva, az előző koncerteknél nem csakékebb összeget fog juttatni a szent célra. A tartalmas műsor miatt az esti pont 8 órákor kezdődik.

Kisner Zangenberggel Drinapoly titka szenzációt keltő háborús sügért eloranga pótműsor keretében vasárnap mutatja be az Erzsébet mozgószínház. Ezen kolosszális kép témája mintegy telefontónitása a lezárt Baikan háborúnak, melyben jelenlegi szövetséges hadsereg Bulgária és Törökország mint ellenségek állottak egymással szemben. — Legközelebb egy órási cirkuusz-darab, a Tíz korszak 4 telonásos sláger kerül bemutatásra.

* Az Aradi Zenekorzervatórium első jótékony célú házhangversenye, ma délután fél 5 órákor lesz, az intézet nagytérképén. 1908

* Harc a fertőző betegségek ellen. címmel írt érdekes füzetet Hahn Dezső dr., az Országos Munkásbetegsegélyző és Balesetbiztosító Pénztár főorvosa. A nemi betegségek terjedése szükségessé teszi, hogy a hatósági intézkedések mellett társadalmi úton is mindent megtegyünk a bajok korlátozására. Hahn Dezső dr. tanulmánya figyelemreméltó, minden tudálékoságtól menten egyszerű, népies nyelven mutatja a nemi fertőző bajok terjedésének okait, a védekezés eszközeire, illetőleg az esetleges fertőzés esetén a szükséges teendőkre. A füzetet a Népszava könyvkereskedése adta ki, ára 24 fillér, kapható minden könyvkereskedésben.

* A haláljockey. (Artista szenzáció az Urániában.) A közönség minden rétegéből kérelmek érkeztek az igazgatósághoz aziránt, hogy ezt a szenzációt keltett filmet még egyszer mutassa be. Csak ma volt módjában a színháznak ezen kívánságnak megfelelni. A képről kevés irni való van. Talán úgy jellemezhetünk a legjobban, ha összehasonlítanánk a vadonul. Az irdatlan öserdőt, melynek szépségei félelmetesek, rejtelmek fantasztikusak, melyben járni lélekzetelállító gyönyör s amelynek emléke elfeledhetetlen: azt a magyar nyelv vadonul nevezi. A filmromantika valóságos vadonja ez a film a szó azon értelmében, ahogy az az öserdőre áll, mert szépségeiben félelmetes, rejtelmek fantasztikus és minden időre feledhetetlen és a film. — A nagy eset szenzációs detektív film legközelebb kerül színre az Urániában. 5

* A színház hírei. A jövő hét érdekességei. A jövő heti műsor ismét érdekessé igérkezik a mennyiben két estét tölt be a szegedi legújabb slágere, egyet a „Mágnás Miska”, egyet a „Fehér felhő”, mindegyik a bemutatkozó előadás szerereplőivel. Azonkívül egy ujdonság is szerepel a műsoron, „A nőstény ördög”, Schönher Károly szenzációs szimfónia, a becsi Burg-színház állandó és legvonzóbb műsordarabja. Schönher Károly az osztrák-német szimfoniadalmnok kétségkívül egyik legérdekesebb jelensége, egyúttal egyike a legjobban becsült írónak. „A nőstény ördög” Moricz Zsigmond forrásában kerül színre, az őt felvonások darabot három szereplő játssza végig és ezek úgy viszik a cselekményt, hogy az érdeklődés nem csak, hogy meg nem akad, hanem folytonosan növekszik, emelkedik mindvégig, a tragikus erejű kitérődésig. — Vasárnap délután Engel (Kálmán) Sárka felüptével „A tanítónő” van műsoron, este fél 8 órákor a „Fehér felhő”, mirakulum kerül színre.

* Psiander hazasodik — vasárnap az Apollónban. Ha volna, de ebben a világunkban, az ilyet nem lehet és el kell ismerne, hogy Psiander joggal a nők kedvence. Hogy ő megadja „lozu” saját kis feleségét, akivel valóban ismerkedik meg, az a nővétele iskolapéldája. Mikor az esküvő után hazavissza a fiatalasszonyt, arra a szörnyűségre eszmél, hogy felesége előre fogadott barátjával meg fogja nősíteni Psiandert. Ezért bosszút állva, magányos vonul. A felesége álmában mégis közelebb térkezik. Ami ezután történik, csupa kedvesség. A pompás Nordisk-ujdonságnak oriai sikere volt az első két napon az Apollónban s bizonyára csatlakozni fognak emez a vasárnapi előadások is. Hétfőn érdekes repiz lesz az Apollónban: Simon Judit aramai erővel megkonstruált művet mutatja be a közönség kedvére.

* Beigrád bevételénél Petár királynak a szarbak által felgyújtott beigrádi kőnak mikos himnaktárából zsakmányolt filmeket szarbak joggal az Erzsébet-mozgószínház fogja bemutatni. 111

* Kiváló ujdonságok Kerpel kölcsönkönyvtárában és zeneműközlönyében. 139

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legaradalmazott ajándék egy hazuról érkező hír. Az „ARADI KÖZLÖNY”-t a táborban minden aradi katona olvassa.

Orosz támadások Hindenburg tiszteletére.

(A tábornagy ötven éves szolgálati jubileuma. — A német tüzérség válasza az ünnepi rohamra.)

Tábornagy tudósága.

Berlin, április 8.

Berlin. A főhadiszállásról jelentik: Az oroszok tíz napos szünet után Hindenburg ötven éves szolgálati jubileumának előestéjét támadásra használták fel. A Naroc tónai hatalmas pergő tüzei történt előkészítés után het egymás után következő támadó oszlopban jöttek állásaink felé. A német tüzérség minden támadást könnyedén, nagy veszteségekkel visszavert.

Hindenburg tábornagy katonai szolgálatának ötven évi jubileumát a keleti német hadsereg főparancsnokság főhadiszállásán szertartás, egyszerű ünnepel ülték meg. Ludendorff tábornok vezérkari főnök üdvözlőbeszédet intézett a tábornaghoz. Rövid történelmi visszapillantás után egyebek közt a következőket mondta:

— Az ön nevét halhatatlanná teszi diadalutja Tannenbergi és a Naroc tónai és a küzdelem Dünaburg és Jakobstadt körül. Ez megnyitotta önnek a német nép szívét, a német nép bizik önben és reménykedve tekint önre. Tábornagy ur, mi, a kik itt ön körül egybegyűltünk, abban a szerencsében részesültünk, hogy ezekben a hatalmas napokban legközelebb állhattunk önhez, egyikünk augusztus 23-ika óta, mások ismét csak rövidebb ideje. A forró német vér, a mely itt a keleten kiömlött, a fővezért öszszelorrasztja seregével, minden egyes harcossal és vezérkarával. Szívünk vágya, hogy mi, a kik több mint egy év óta a fővezérrel együtt ülünk egy asztalnál, külső kifejezést is adjunk határtalan tiszteletünknek ezen a napon. Így támadt az elhatározásunk, hogy megörökítjük tábornagunk képét családja számára úgy, a mint előttünk áll nap-nap után. Kérjük, hogy leghűségesebb érzéseink jelölő fogadjon el tőlünk családja számára Menzel mesteri ecsetje által festett arcképét. Forrón kívánjuk, hogy adjon Isten egészséget Hindenburg tábornagynak. Hurrá!

Hindenburg néhány szóval válaszolt, mert mint mondotta, sokkal inkább meg van hatva, sem hogy hosszasan tudna szólni. Ludendorff tábornok vezérkari főnök és munkatársai mind a legjobban tudják, hogy milyen nagyra becsüli valamennyiüket. A festménnyel örömet szereztek, meg fogja őrizni s örökségül fogja hagyni övének.

York-Wartenburg gróf a katonai közigazgatás nevében üdvözölte a tábornagot, majd az egyes hatóságok vezetői fejezték ki szerencsés kívánataikat a utána következett a 147-ik gyalogezerednek és a 3. testőrezrednek üdvözlése, a melyet a legenyesség küldöttség útján tolmácsolt. A tábornagy minden egyes katonával beszélt, kezét szorított és sokáig nézegette ajándékukat a 147-eseknek, a gravelotti oroszoknak díszkardját és a 3. testőrezred jubileumi ajándékát.

Orosz hivatalos jelentés: A Dünaszakaszon az ellenséges repülők igen tevékenyek voltak. A front számos pontját átrepülve, bombákat dobtak le. A Boszporusz közelében orosz tengeralattjárók elsüllyesztettek egy ellenséges gőzöst és tizenegy szennel megrakott vitorliást.

Stockholm. Az orosz hadsereg főparancsnoksága jó forrásból arról értesült, hogy a németek Kurlandban nagyszerűen megszervezték az ellenállást. Minden védőművük alapos és tökéletes. Ugy látszik, tökéletes német ellenállástól kell tartani. A németek szervezése Kurlandban olyan csodálatos, hogy pártját ritkítja. Nemcsak támadásra van elkészülve ez a szervezkedés, hanem visszavonulás esetére is. A dűnaburg-friedrichstadt-jakobstadti frontszakaszon rendkívül élénk katonai élet nyilvánul meg az oroszok oldalán. Nagy készülődés folyik a további operációkra nézve és bár az emberanyag és a hadiszer szállítása rendkívül nehéz, mégis egyre tart.

A németek az utolsó napok harcában új nagy páncélautomobilokat alkalmaztak, még pedig jelentős sikerrel. Ezek abban különböznek a régi páncélos automobiloktól, hogy sokkal mozgékonyabbak és jobban főt vannak fegyverezve, különösen géppuskákkal. A gyorsaság és a lovasság teljesen tehetetlen ezzel az új harci eszközzel szemben és csak a tüzérség veheti től velük a küzdelmet.

Szembejött, hogy a németek a géppuskák számát és minőségét illetően mennyire előnyben vannak az oroszokon. A német lövészárkokba oly sok gépfegyver van beépítve, hogy rettenetes tüzelésükkel szinte megakadályoznak minden előrenyomulást. Különösen a jakobstadti szakasz annyira meg van spekulálva gépfegyverekkel, hogy az oroszok tehetetleneknek bizonyultak velük szemben.

Postakocsiból Oroszország titkos ura.

(Rasputin szerzetes pályafutása.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 8.

Az orosz miniszterváltozások és az orosz miniszterek nevéhez fűződő mikasziási, megvesztegetési, lázadásokat inscenáló botrányok kapcsán sokat emlegetik újabban ismét Rasputin szerzetest, a cári udvar titokzatos és szinte korlátlan hatalma intrikáit. Miklós cárnak Rasputin már a második szerzetes tanácsadója. Előtte Iliodor szerzetes volt az a kitüntető poe. Jól kell ismerni Oroszországot és az orosz nép túnyomó többségének vakbuzgó vallásosságát, hogy megérthessük egyszerű szerzeteseknek ezt a máshol hihetetlen és elérhetetlen karrierjét, befolyását és hatalmát.

A beteglelkű Miklós cár első szerzetes-tanácsadója Iliodor rendkívül energikus, életkedvtől duzzadó ember volt. Hírnevét annak a képességének köszönhette, amellyel nagy tömegekre tudott hatni. Egy Volgamenti kereskedő városban: Corieynban tűnt fel először Iliodor barát. Szónoklatának olyan híre lett, hogy ezer meg ezer ember tolongott a corieyni templomban, amely be se tudta fogadni azt a tömeget. A rajongók ekkor gyűjtést indítottak, hogy Iliodornak külön templomot építsenek a búcsújáró helyülé lett városkában. Rövid idő alatt negyedmillió rubel gyűlt össze és pár év múlva külön kolostorban hirdette titokzatos „igazságait” a körülrajongó barát. Különösen asszonyok rajongtak érte, akik „égi völgynek” tekintették Iliodort. A jóditó szerzetes, aki gyönyörű híveiről azzal is gondoskodott, hogy kolostorába csak szép szál, vonzó

szavú, hízogó beszédű fiatal szerzeteseket fogadott tanítványul, megnyerte terveinek Herimogen püspököt is. Az orosz udvar legelőkelőbb hölgyei is elzarándokoltak Iliodorhoz, akinek befolyása nőttön-nőtt. Hatalmi körébe került már-már a szinódus is, amikor a szerencsésebb Rasputin lett az udvar hegypapja és Iliodort elfelejtették.

A corieyni proféta egyébiránt a testi vágyak megelékezését prédikálta híveinek. Egy orosz diplomata felesége, akit barátnői csábítottak Iliodorhoz, nyíltan megkérdezte a szent szerzetest:

— Ön és tanítványai miért nem követik ezt a tanítást?

— Az Ur nekem sajnos nem engedte meg, hogy elten tudjak állni a testi vágyaimnak — felelt ajtatosan Iliodor.

Rasputin Jesimovics Grigorij — a cár mostani rossz szelleme — egyszerű szibériai parasztfiú, Pokrowskoje szibériai faluból került a pétérvári téli palotába és Carskoje-Szeioba. Erkölcsetlen cselekedetekért és lopásért többször büntetést előlélt postakocsis volt, amikor megismerkedett egy magas orosz egyházi méltósággal, aki azt tanácsolta Rasputinnak, hogy gyűjtsön adományokat egy templom építésére. A postakocsis megfogadta a jó tanácsot, amelynek első eredménye azt volt, hogy jó módra került és amikor a templom felépült, a pokrowskojei parasztlak jötevéjüket tisztelték Rasputinban.

Mellékesen „szent” életre is adta a fejét az ex-postakocsis. Néhány hívő asszonyt toborzott maga mellé, akikkel egészen saját-szerű szertartásokat rendezett: égő tűz felett ugráltak át mezitelenül a különös szekta tagjai és Vénusz-ünnepélyeket tartottak. Rasputin tanításának ez volt a lényege:

— Bűn nélkül nincsen megtisztulás, a bűn azért van, hogy megtisztulhassunk tőle, tehát a bűn époly kellemes istennek, mint a jó tett.

Hogy ez a tanítás könnyen népszerűvé tehesse Oroszországban Rasputint, azon nem lehet csodálkozni. Kezdetben az orosz egyház görbe szemmel nézte Rasputin „istentiszteleteit” és egész működését, de később, amikor egyre magasabb rangú urak és hölgyek vették körül az új profétát, amikor például Szatolipyn miniszterelnök is híve lett, egyszerre megváltoztak a vélemények. Rasputin nem maradt háttérben: az őt támogató papoknak püspöki állásokat járt ki Szatolipyonál.

A cári udvarba a vakbuzgó Ignatiew grófnő juttatta be Rasputint. A műveletlen, írni-olvasni alig tudó szibériai paraszt, aki még a késsel-villával evéshez sem értett, egyszerre körülrajongott szent ember lett az udvarban. Előkelő udvari dámák együtt tördtek vele, mert Rasputin tanítása szerint ezzel „a testi próbára tétele és a testi vágyak megőését” szolgálják. — Annak jellemzésül, hogy milyen határtalan, nekünk meg sem érthető mértékű tiszteletben áll Rasputin, jellemző, hogy az előkelő orosz hölgyek a „szent” parancsára lenyalták Rasputin ujjait, amelyek ebéd közben a villával-ékezés tökéletesen tudása miatt szírocskák lettek. Ezzel — így mondta a nagyhercegeknek és grófnőknek az egykori postakocsis — engedelmisségükről tesznek istennek tetsző tanúságot.

A cárra hihetetlen befolyása van Rasputinnak és azt mondják: Nikolajevics Miklós nagyhercegtől a most megbukott miniszterekig mindenkit Rasputin tanácsára hívott és me-nesztett Miklós cár, aki babonás tisztelője a mindenható szerzetesnek.

Verdun eleste Poincare bukása.

— Politikai krízis a harctéri helyzet miatt. — Előkészítik a franciákat Verdun elestére. —

Távíráti tudósítás.

Zürich—Genf, április 8.

Zürich. Az Havas ügynökség a közönség megnyugtatóására közli, hogy Verdun a „jelen pillanatban” nincsen veszélyben. A közlemény igen nagy és komoly izgalmat okozott.

Páris. A Humanité olvasóit nyíltan előkészíti Verdun elestére. Hangsúlyozza, hogy a háború mai fázisában már nem jelent a németeknek győzelmet, csupán helyi sikert.

Zürich. A Humanité feltűnést keltő cikkben leplezetlenül követeli Poincare köztársasági elnök, valamint a Briand kormány lemondását, mivel a francia hadsereg minden hősiességét paralizálja a francia államférfiak rövidlátása és tehetetlensége. Onámitással és frázisokkal győzni nem lehet.

Hága. Az Echo de Belga jelenti: A szövetségesek a napokban kétezer ágyút, ezenfelül tíz kanadai nehéz üteget szállítottak Verdunhoz.

Genf. Lyonba hetven vonaton angol és kanadai csapatok érkeztek. A Suez csatornától a csapattesteket Verdunhoz viszik.

Kopenhága. Azokról a gyilkos harcokról, amelyek Verdun körül folynak, egy angol tiszt a következőket írta Londonban lakó rokonainak:

— A verduni harcokban a franciák részéről addig 1860 tiszt esett el, sebesült meg, vagy jutott fogságba. A szakadatlan küzdelem annyira kimerítette és elkeserítette a francia katonákat, hogy közülük sokan kétségbeesetten önként rohannak a halálba. A tisztek együtt éreznek a legénységgel, amelyvel közösen tűrték el eddig minden nélkülözést és minden borzalmat. A szokásos fővártásról a verduni fronton szó sem lehet, mert már hiányzik a tartalék. Számos gyalogezred a verduni ottenszív kezdete óta a tűzvonalban van.

— A francia tisztek már elvesztettek minden reményt arra, Verdun meg lehessen tartani. A tisztikarban nagyon sok a fiatal elem. Legészen ifjú tiszteket, akik csak most kerültek ki az iskolából, küldöttek a tűzbe, ahol természetesen nem bírják megállni a helyüket. Több idősebb francia tiszt mondotta nekem egészen nyíltan, hogy az már tisztára örütség, hogy egyetlen városért föláldozzák az egész francia hadsereget.

— A tisztek gyakran összeroskodnak a vállukra kötött felfúvós terhe alatt, annyira, hogy ellentámadásoknál kétségbeesésükben a csapatok élére álltak és golyótól találva, holtan rogytak össze. Azon a két napon, amelyet a verduni fronton töltöttem, négy tábornok, nyolcvannál több százados és nagyon sok kisebbrangú tiszt esett el. Ezen körülmény bizonyítja a legjobban, hogy a vités francia hadsereg milyen sors vár Verdunnál.

Zürich. Az amerikai lapoknak a német fronton levő tudósítói egyértelműen arról tudósítják lapjaikat, hogy az elkövetkezendő hónap mind-

két hadviselő féltől nagy erőfeszítést követel. A németek szilárdul eltökélték, hogy minden áron elfoglalják Verdun, azonban ezt a feladatukat felosztották hetekre, hogy elkerüljék a nagyobb embervesztést.

KÜLÖNVÉLEMÉNY.

X

Egyletleni, szövetség- és ligalapítás nélkül nem boldog a magyar. A háború előtt is hűvelkedtünk ezekben a térségi körökben, a háború alatt is kaptunk egész sereg újat. A legújabb a F. E. L. Hosszabb: Fényűzés Eleni Liga. Előkelő pesti urinók, mágoasszonyok írták alá az új liga első kiáltványát, amely esküre, avagy legalább is fogadalomra bírja fel a magyar nőket. Esküre és fogadalomra, hogy nem tékoznak többé toalettre, nem hordanak bokorugró harangszoknyát, térdig érő száru cipőt, selyemharisnyát, csipkekölteményt, hanem beérik azzal a divattal, amit a F. E. L. szabadalmazott szakértői kitaláltak. Ismerjük el: a ligáskodó hölgyek gondolata igen szép. A toaletti fényűzés a háború alatt valami hihetetlen mámorra lett. A pénz sajtósága, lázas, bőségcs örvénylése, amely a háborús konjunktúra ügyes felismeréséből, merész spekulációkból, szerencsés kezünkből egészen új plutokráciát, szegénységből néhány hónap alatt százazrekig nőtt vagyoni hadi-gazdagot teremtett, ez az a taifun, amely az ezerkoronás toaletteket, a bő, tuitengő cifrázkodást elősodorja. Asszonyok, akik soha nem remélt jómódhoz jutottak és nők, akik inkább eladják magukat csak hogy versenyt cifrázkodhassanak a náluk gazdagabbakkal: ezek az új, pazarló — és valljuk be: alapjában izléstelen — divat hűséges rabszolgái.

— De amilyen szép a fényűzés elleni liga gondolata, olyan hiábavaló, olyan komikus, amikor praktikus akar lenni, amikor divatot akar teremteni, amikor fogadalommal akarja öltöztetni a nőket. Azok, akik a szép gondolatot megértik, eddig sem cifrákodikak. A F. E. L. a fényűzés elleni liga eddig is megvolt névtelenül, csendesén. Igazi urinók, mágoasszonyok — ne is menjünk messzebb Aradnál, gondoljunk azokra, akiket itt látunk magunk előtt — nem hordtak eddig sem harminnyolc centiméteres száru cipőt, nem öltöztettek tíz méter kelmből lehetetlen formájú ruhát, térdig érő harangszoknyát, nem tettek a fejükre félrecsapott, előrerántott, hátrahajlított cilinderkalapot. Azt a másik tábornok pedig semmit sem kiáltvánnyal nem osabítja be a liga a fényűzéselleni öltözködés hívei között. Akiknek a luxus életmódja, akik az eleganciát és izlést eddig is divatlapból, női szabó és masamód kezéből kapták, akik abból és azzal éltek, hogy cifrák, teitnők voltak, ezután sem hederitenek a kiáltványozó ligára.

X

A legújabb jelszó: Új Európa. A kancellár „bekebelezése” röpítette viaggá. Par hónappal ezelőtt a bolgár szövetséges csatlakozása után a Mittel-Európa volt a népszerű jelszó, amely a háború borzalmaitan elfáradt emberek elé valami szentet, jobbat késett

a jövőről. Most Új-Európánál tartunk, azaz majd akkor tartunk ott, ha béke lesz. Ha Új-Európát országhatárok eltolódásában keressük, abban, hogy a Visztula mellől a Bug mellé helyeződnek-e bizonyos színpad festett határsorompók, abban, hogy eltemetett, feldarabolt országok újraszüljenek-e, meglevők, vagy inkább: tegnap még megvoltak elmúlnak-e, felosztódnak-e, akkor talán új lesz Európa. És új lesz abban is, hogy hatalmi csoportok alakultak ki a vér és vas kettős tűz kohójában, egyensúlyok áthelyeződtek. De Új-Európa, valami más az eddiginél, jólétben, praktikus fejlődésben, civilizációban kiemelkedőbb, előbbre lépő az eddiginél: ilyenmiről nincsen szó. Nagy nyomorúságok és nagy gazdagságok, egészen szerencsétlenné tették és hihetetlenül szerencsések: az a két élesen elhatárolt, átmenet nélküli csoportosulása a harcban résztvevő államok lakosságának; az életfeltételek megnehezédése; a harcban töltött évek milliárdjainak bönítő súlya; megakadása sok szépen indult fejlődésnek; minden eddigit felülmúló vad fegyverkezés, amellyel az államok buvárhajók, repülőgépek és Zeppelinek százait építik, készítik: ezekkel biztat bennünket Új-Európa. Hogy ez csappot sem látszik jobbnak a régienél? O naiv, középkorban élő emberek: hiszen Új-Európáról álmodunk és senki kommit was Besseres nach...

(+)

VÁROS ÉS MEGYE

A város rizse. A Haditermék Részvénytársaság ma arról értesítette Varjasz Lajos polgármestert, hogy a belügyminiszter parancsára két waggon rizst utnak indított Aradra. A tanács kimondotta, hogy a város az üzleteibe egy waggont egy kilós adagokban árassza ki. A másik waggon a kereskedőké, akik a megrendelés arányában kapnak belőle. A rizs árát majd a számla megérkezése után állapítja meg a tanács.

Folytatólagos sorrendjé Arad szabad királyi város törvényhatósági bizottsága által 1916. évi április hó 12-én délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaráboknak. 16. A műszaki bizottságnak javaslata a jéggyáraknak üzembe helyezésére és a jéggyáraknak megállapítása tárgyában. 17. A tanács javaslata az elősörtés árának maximálása iránt. 18. U. az az újtelep csatornázásával kapcsolatos kiadásoknak újbóli megállapítása tárgyában. 19. A tanács javaslata a megfigyelő barakkok építése tárgyában. 20. Müller J. és fia aszánti kérelme, hogy a gőzmosótelepen fogyasztott víz díja mérsékelten számítassék. 21. Leopold Zeigmond törvényhatósági bizottsági tag és társainak indítványa a villamossági és gázgyár ügyének szakértővel való előzetes lefolytatás iránt. 22. A tanács előterjeszti, hogy Argyelán Mária és Nikolovits Illés által emelt új épületek bérjévédelmeire a községi adómentesség megadásának. 23. A tanács előterjesztése a m. kir. pénzügyigazgatóság által 1915. évi november és december hónapban elő és leírt állami adónak megfelelő községi adó elő és leírása tárgyában. 24. A közlekedési bizottság előterjesztése a közlekedésnél alkalmazottak községi adójának elengedése tárgyában. 25. Jász-Nagykun-Szolnok vármegye törvényhatósági bizottsága pártolás végett megküldi a háborús nyereségek külön megadóztatása tárgyában a kormányhatósághoz intézett feliratot. 26. Borbély Gábor gyepmester kérvénye fizetésének felamelese iránt. 27. A városi gépu emeknél alkalmazottak kérvénye fizetés emelése iránt.

Nem kell a béke az ententenak

(Válaszok a német kancellár beszédére.)

Távírtat tudósítás.

Berlin—Páris, április 8.

Hága. A Times Bethmann-Hollweg beszédéről azt írja, hogy az háromféle hallgatóságnak volt szánva. Először a német népnek, a melynek sok szenvedését kénytelen volt elismerni és a melynek bátorító dolgokat kellett mondani, másodszor a közömbös semlegeseknek, hogy félrevezesse őket és azt a hitet keltsse bennük, hogy Németország a világháborúban ártatlan és békésesítő, végül pedig annak a maroknyi békebarátoknak, a ki Angliában él. A Verdunra való hivatkozás jellemzi az egész beszéd őszinteségét. A birodalmi kancellár tudatára adja az egész világnak, hogy az ottani hadműveletek egyik sikert a másik után hoztak a németeknek, holott az igazság az, hogy Németország tízezrekre mentő veszteségeket szenvedett Verdun körül, a nélkül hogy igazán figyelemre méltó eredményt ért volna el.

A Morning Post szerint egy államférfi nyilatkozatát, tehát Bethmann-Hollwegét sem kell szószerint értelmezni, az ilyen beszéd sohasem tükrözi vissza az egész igazságot. Az egész beszéd célja csak az volt, hogy az előre megállapított politikai hatást elérjék vele, hogy a. i. elhíttessék a semlegesekkel, hogy Németország becsülete és ügyének igazsága érintetlen. A kancellár beszédében foglalt fenyegetésekre nem szabad nagyhangú kijelentésekkel válaszolni, hanem eszelekedni kell. Annyi kétségtelen, hogy a világháború két főszereplője közül az egyik meg fog semmisülni.

A Daily News vezércikkben méltatja Bethmann-Hollweg beszédét és azt írja, hogy a német kancellár szándékosan beszélt homályosan a belga és a lengyel kérdéssről, de úgy látszik, hogy azok a németek, a kik Belgiumnak Németországhoz való csatlakozását követelik, joggal advózolhatnak beszédét. „Senki sem követelheti tőlünk, hogy kiadjuk a kezünkben a védelmi tegyvert, a melyet még tovább is hasznunk használni”, — mondotta Bethmann-Hollweg. Ezzel a kijelentéssel szemben annak hangsúlyozása, hogy Németország tiszteli a semlegesek jogait, nem egyéb, mint porhintés az emberek szemébe. Ez a szemtelen képmtetés sokáig maradt buntellen, írja a Daily News, de sok jel arra mutat, hogy már elérkezett a büntetenség határáig.

Páris. A Matin nyíltan kiemeli, milyen kíméletlenül nézik el a kancellár beszéde Franciaországgal. A lap azután rámutat, hogy a kancellár nyilatkozatai Belgium sorsáról milyen határozatlanok és kitérői, hogy a hadviselőik többségére hol hízog, hol általánosággal mozgó formák sokkal kevesebb konkrétumot tartalmaznak, semmint hogy módot adjanak a vitakozásra.

A legértékesebbnek azt tartja a Matin, hogy a kancellár a németekért és annak kíméletlen viteleért, valamint elszántságát Anglia okojja, amelyet általában a semlegesek és szövetségesek szemében egy tüntet tel, hogy az egész leeresztettség tartósan vissza. A lap azonban határozottan visszautasítja azt a lehetőséget, hogy a kancellár eljárása az entente kezei ellen egyenlenséget támasztalna.

A birodalmi kancellár bizonytalan jellegű tevékeniséi, a kirokálások, a kerdőfelvetések az a népek felé, a kiknek hűségét

akar, minden a szemfényvesztés benyomását teszi. Tulajdonképpen a szónoki megnyilvánulás jelentőségének, írja a Matin, ha tovább foglalkoznánk vele.

As Itatia írja, hogy az olasz képviselők körében a német birodalmi kancellár beszéde élénk vita tárgya volt. Mindenki elismeri, hogy a beszéd elmozdítja azt a feltevést, a mely egy az entente-hatalmak, mint a semleges országok közvéleményében gyökeret vert: hogy Németország kétségbeesett nyílt és titkos erőszakosságokat tesz, hogy békét köthessen.

Lugano. Az olasz sajtó Bethmann-Hollweg beszédéről azt állítja, hogy a békét bizonytalan időkre kitolja. A beszédben kitűzött hadicélok a szövetségeseket még inkább kitartásra és a németek folytatására kényszerítik, noha nem a német katonai hatalom, csupán a túltengő militarizmus letörése a céljuk. Hogyha a kancellártól kijelölt alapokon megkötnék a békét, Németország hegemoniára jutna Európában.

Az untauglich lóvásár.

(Haborus türegyzes.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 8.

A szép, derék paripák künn vannak a harcban, már az, amelyiket még nem szelte kettő a gránát, vagy nem dőlt ki a sártengerben, vagy sziklameredeken vontatott ágyuk előtt. Idehaza pedig az untauglich lovaknak, a pókosoknak, a fét- és egész vakoknak, a formétlanoknak, úgy főként az ára, akárcsak a hadmentes partiképes fiatalembereknek. A mai lóvásáron érdekes kepe volt ennek a háborús ló-ársziónak.

Hol voltak azok az idők, amikor a kápos hatszor utána futott a verőpek, tízenkétszer el-futtatta előtte a kintt pejt, vagy almászűrköt lecsúszott az összes átyafiságára, amíg a ló ki-váló tulajdonságait elősorolta és végül egy szép példányt eladott háromszáz koronáért! Most az eladó volt az ur, aki leihatatlan göggel várta a vásárlók ostromát, amellyel ugyancsak körülvették azt, aki a lovával eljött a vásárra.

— Mi az ára annak a lónak?

— Nyolcoszáz.

— Korona?

Az eladó egy szót se szólt. Féltékeny és szontal nem hallgat az alkudozóra. Ilyenkor tudni kell, hogy a koronaszék kiment a divatból. Az olyan árakat, amelyenkről ma csak az, könnyebb történetben elmondani. A ki nem érti, menjen odább.

— Tudja mit: hatszáz forint adok érte.

Semmi válasz.

— Nem halja. Hatszáz forint ne.

Csönd. A paraszt a bojara könyöklő, egy nézi végig az alkudozót.

— Mjnye, de hülye! Hatszázötvenet adok érte, adja ide már.

— Annak a lónak nyolcoszáz forint az ára. Ezt olyan hangon mondja, mint Bethmann-Hollweg a béketevételeit, a melyből már nem engedhet.

Az eladónak fenntartása után egyéb jelekben is megnyilvánulnak:

— Nagyságos ur, — adja el nekem azt a lovat. Hatszáz forintot adok érte.

— Nem neked való ez. Drágább az ára.

— De nagyságos ur: adja ide hatszázötven forintért. Nem ér meg annyit, de nekem kell, hogy a kis földemet megműveljem vele.

— Haggy békébe. Mondtam, hogy nem adom el.

— Hatszáz forintot adok érte, igazán, nézzé, azt, hogy a gazdasághoz kell nekem.

— No, vidd el.

Belecsapnak, átiratják a parasztot, — és ő peró mulva a ló újra gazdát cserélt. A lovat melyet olyan nagyon kért a gazdasághoz, eladta százhusz forint nyereséggel.

Ez így ment. Jobb lovak párjéért három négyezer koronát fizettek. Egyáltalán egy repül az ezresbankó, mint máskor a tízes. Az a paraszt aki félórán motorkáért a börtöréjében, amíg kétszáz koronát kiolvasott, megszűnt. Voltak kon-szortiumok, amelyeknek fizető mestereik voltak: ezek egy pattogtatták szaporán a kiolvasott ezre-seket, akár az osztrák-magyar bank kitanult pénz-tárosa. A békés időkben a Tattersal nemes állat-ért nem forgott annyi pénz, mint ma a kimus-trált, hibás, meg a vaklovakért.

— Milyen szerencse is, — mondja az egyik hogy a lovak meghályogosodtak.

— No.

— Amugy eladtam volna a háboru elejé a németeknek. Így kétannyt adtak ma érte. Nem tudja az ember, mivel éri a szerencse.

Hát ilyen volt a háborus lóvásár.

Berecz Ferenc rendőrkapitány a következőket mondotta az Aradi Közlöny tudósítójának: Az aradi tavaszi lóvásártól sokat várjak. Ez a lóvásár szokott az egész évben a legnagyobb lenni és a gazdaságszerűség nagy remé-nyekkel tekintett a vásár elé. A mai lóvásárról szokatlanul nagy volt a telhajlás, az anyag azonban annál silányabb volt. A jobb lovak csak a csikók között lehetett találni. A jó-laszték rengeteg nagy volt és mégis mind össze ötszáz lónak változott meg a gazdasá-g. Az árak nagyon magasak voltak. A közé, minőségű lóért elkértek ezerhatszáz-kétezer-söt háromszáz koronát is. A vásárlók leges-gyobb részt környékbeli gazdaságosok voltak.

LEGUJABB.

Erkezett reggel 2 órakor.

London. (Reuter). A tizennyolc és tizenkilenc éveseket benyitak.

Basel. Az oroszok a Csorok folyó magaslatainak elfoglalásával közvetlenül Trapezunt ellen nyomulhatnak. A várost fenyegetik.

Basel. A basler Anzeiger je-lenti: Megoldható jelek szerint az entente a szaloniki-i vallalkozá-teladását tervezi. Amint a pa-riisi konferencián foglalkoztak a kérdéssel. Gampelhoz hasonlóan valószínűleg egyetlen ejteten szal-lítják el csapataikat.

Amsterdam. A hajostársaságo-telszónítottak a kormányt, hogy a re-ziko egy részét a holland postagazdasá-jaralattal vállalja el, különben nem venemék fel a hajozás megindítását.

Lugano. A Matino jelenti: Mar-cius tizenötödike óta egyetlen olasz sem hajozik ki Valomadan. A hajol-csupán elment és műveit hozták. Osztrák-magyar duvallal, ok ket szal-llu hajol buljosszítok el.

Az aradi fronton.

— Tüzes nyelvek offenzívája. —

Arad, április 8.

A Krupp- a Schneider- Orenst- vagy a Skoda-gyár ágyúóriái aligha végeznek olyan tökéletes munkát, mint az aradi tüzes nyelvek. A „harminc és felesék” ugyanis csak akkor rombolnak, ha célt találnak, azonban az aradi front tinom nyelv-lövegei sohasem működnek anélkül, hogy ne treffelnének. Itt nem kell tűzérési előkészítés s utána gyalogsági roham. Itt az egész számottevő társadalom szünet nélkül offenzívában van és — hadi tudósítói frazeológiával élve — „ember ember ellen küzd.”

Az aradi offenzív-hadsereg társadalmi lövészárkai: az Andrássy-tér és kapcsoló részei a Széchenyi-utólatól a Forrai-utólatig; e vonalon lévő ágyú-fedezékek: a Hungária, a színház, a mozik, a Matzky, a Lloyd, a Fehér Kereszt és a Városi kávéház. Másik kiegészítő árok: a Maros part és a hozzávaló hadtáptérületek: a Salac- és Baross-park.

A harc ideje: hajnali ötől — éjfél egy óráig, amióta záróra van. Előzőtt ez a hadsereg nem adott magának pihenő időt, nem volt hozzá szíve, minden percet drágának tartott és minden áldozatot kevésnek talált. Azonban a kormány megszajnálta ezt a hazafias társadalmat és napi négy órai pihenő időt kényszerített rá.

Hogy kikből áll a harcot viselő hadsereg? Ha szabatos választ akarunk adni erre a kérdésre, mélyen tisztelt hallgatóság, akkor ezt feleljük:

— A harcra hadsereg Arad egész társadalmából áll és hadvezérei a nők. A hadvezéri szerepeket ön-kinevezés útján töltik be. Ha valaki nagyon szorgalmas, nagyon ambiciózus, akkor elnevezik neki, hogy nem penszülött. Ezen a téren az idegeneknek is lehet karriert csinálni. Csak ambicionálni kell a veséi pálmát és a farság nem megy kárba. Néhány hős-tettet kell elkövetni és kész a haladás útja. A hőstettek közé számít ennél a hadseregnél például a következő eset: Adva van egy előkelő hölgy, aki boldogan él családjá körében. Igen ám, de a hölgy rendkívül elegánsan öltözködik és a butonjai majdnem kiperzseik a szemét Pusornyaknének, vagy Paklincanének, esetleg Lisofornének. És az asszony majdnem minden hónapban felmegy Pestre, mert a nővére ott lakik és meleg asszony és hát mégis csak munkát törödni egy meleg testvérrel.

— És hát mégis csak furcsa dolog, hogy ez a hölgy olyan gyakran jár Pestre.

...hisz persze így aztán lehet drágán öltözködni...

...Igen, mondta a liverem, kérem az a hadhermólyné van Pesten, ott minden előkelő miniszter megfordul, ő mondta, hogy ezt a nőt egy vezér hadtörzs, vagy egy hadtörzs-vezér irányítja... tudja a hadi-számtábszámokból... hiszen magának nem kell minden betűt megmondanom... Hát hinne az ember... hát már ez az asszony is, hát nem kell-e a föld alá sütyednem?...

A tüzes nyelvek offenzívája aztán elvégezte a maga munkáját.

A torpedó rombolók és a tengeralattjárók se hiányoznak nálunk. A tengeralattjárók rendszerint a földszerezen idején lépnek akcióba, amikor a Maros strandfürdője megélénkül.

— Nahát sohasem felejttem el, amit ma a Maros fürdőben láttam. Egy hölgy, akit a korszórlói jól ismerek és egy ősz bajszú férfi a legteliháborítóbb módon viselkedik. Persze legalább annyira ügyeltek a szeméremre, hogy a víz alatt maradtak. A hölgyet maga is ismeri... magas nő, fekete haj, világoskék szemekkel és smaragd fülbevalóval. A korszón mindig zöld kutyát vezet.

A tengeralatti azonban télen is működik.

... Tegnap este háromnegyed hétkor volt... együtt jöttek ki... a Tokóli tóren... a titkos bejáraton... a nőnek még nedves volt a haja. Jó közel suhantam el mellettük, a leánynak a szemébe néztem, megismertem, csak a nevét nem tudom... egy iskolás leány, előkelő család... rettenetes züllés... mi lesz abból, ha nagy lesz.

A tengeralattinak az az ismertetője, hogy soha sem nevezi meg áldozatát, hanem vak-tában röpíti ki a löveget. És a háromdór azért veszedelmesebb, mert egyszerre több áldozatot szed.

A társadalmi drednautnak az a sajátossága, hogy őt nem lehet megsebezni. Olyan pompásan felvértezi magát, hogy a torpedók visszapattannak büszke testéről.

— En már öreg vagyok — mondja a drednaut — és amikor fiatal voltam se mondhattak rólam rosszat, mert én világéletemben csunya voltam. Ezen ezért elfogulatlanul beszélnék, belőlem nem a bosszú szól. En, aki valamennyi időjűkön felül állok, azt mondhatom, hogy csunya a mi társadalmunk. Itt nem ismerik a szoliditást, itt mindenki kétszer annyit költ, mint amennyi a jövedelme, itt nem tudnak magolni a szolid keretek között. A férfi kártyázik, elhanyagolja a feleségét, más nők után fut és az asszony akarva, nem akarva, a szánalom útjára téved. Kérem, én már azon gondolkodom, hogy elköltözzem innen, én független vagyok, tehetem...

A drednaut dörgése minden nap felhangzik és ilyenkor tompa morgása mellett egész társadalmi rétegek omolnak össze.

A gépfegyver osztag-parancsnoknak van a legteljesítményesebb munkája. Ő szorja szét a társadalomban az apró lövegeket és különösen arra kell ügyelnie, hogy senki se maradjon golyócska nélkül. Ő helyezi el az ilyen patronokat:

— X. ur már megint megkapta a keresztest. De miért, amikor még csak szívet se látta az el-lenségnek. Az egész idő alatt a hegyek között, biztos fedezékben kártyázott.

— Y-né ma megint új glóknis seiyem ruhát kapott. Miből? Az ura hadilöveg, legényeségi altományban és havonta tizenhat forint hadisegélyt kap. Az udvarlója egy szegény róhadnagy! Attól ugyan nem kap pénzt. Miből tehát?

— M-né van, alighogy elment a férje a harctérre. A szegény embernek a lövészárkban kézbesítették a valókeresetet és idegszokot kapott. Most önkivételben fekszik.

— Z-nek visszatért a partija. Nem adták neki oda előre a háromszázszáz koronát. Ő pedig másképpen nem házasodik.

— X. kisasszony jó családból való, de szegény leány. Kijelentette, hogy ő bizony nem öregszik meg szegényen. Felment Pestre és barátja lett az apja barátjának.

A társadalmi offenzívában — amint látjuk — talán senki se marad sértetlenül. Az a vi-

gasztáló azonban, hogy a hadviselőknél keményebb a bőre, mint a színdiánoké. A követeltől elkábulnak, de a következő nap már semmi bajuk sincs és mosolyogva folytatják a harcot.

(=)

Magyar nők háborús ruhája.

— Pallavicini ögrótné nyilatkozata. —

Budapest, április 8.

A női fényűzés ellen megindult mozgalom napról-napra terjed az egész országban. Ögróf Pallavicini Györgyné budai palotájában szervező irodát állítottak fel, amely alig győz felelni a sok telefonkérdésre. Munkatársunk felkereste az akció lelkes kezdeményezőjét és a grófné nagyon érdekesen tájékoztatta a mozgalom eddigi eredményeiről:

— Mozgalmunk iránt, — mondja — eddig is nem sajtott érdeklődés nyilvánult meg nemcsak a fővárosban, de a vidéken is. A mai napig Nagyvárad, Debrecen, Sopron és Temesvár társadalmának vezetői jelentették be csatlakozásukat és érdekes, hogy a vidék kisebb-nagyobb városaiból számos kereskedő is jelentkezik. Az eddig jelentkezettek száma meghaladja az ezret, de számuk valószínűleg továbbra is növekszik, úgy, hogy összes gyűjtőívünk elfogytak.

— Nagy meglepetésünkre szolgál — folytatja a grófné — hogy a kereskedők állásfoglalása is mellettünk történik. Mielőtt a mozgalom megindulására kiadtuk a jelszót, szükségünk volt értekezleten megvitatni a kereskedők véleményét, mert az ő közreműködésükre éreztük szükségünknek. A kereskedők legközelebb az iparkamarában tartanak értekezletet ebben az ügyben. Biztosak vagyunk abban, hogy az ő állásfoglalásuk erősíteni fogja akciónkat, melyet egyébként a közönség között sokan félremagyaráznak. Azt hiszik, hogy mi új divatot akarunk bevezetni, pedig ezúszba sem jut. Mi csak egyszerűsíteni akarjuk a magyar divatot.

— Nem akarjuk mi, hogy akárki is eldobja a már kész ruháját és vegyen helyette mást. Csak az a célunk, hogy minden külön megterhelés nélkül a jövőben beszerzendő ruháknál érvényesüljön a mi elveink: olcsóság és egyszerűség. A ruhán kívül ki akarjuk figyelmeztetni terjesztési a kalapra és cipőre is. Nem akarjuk senki lejáról leparancsolni a drága paradicsommadarat és a megiező szímacipőt alien sem agyalunk. Egyenruhát sem akarunk meghonosítani. Csak az a vágyunk, hogy a női világ a jövőben a mi elveink szerint takarékosan és egyszerűen öltözködjék.

— A fényűzés elleni harca nem azed tagdíjakat az eszme hivatól, csak a néhány fillérbe kerülő jelvény viselését teszi kötelezővé. Csak egyféle jelvényünk lesz. És azt hiszem, a mozgalom népszerűségének és demokratizálásának nem fog ártani, ha a grófné és a varróleány egytörme jelvényt visel.

Tábori előfizetőink és olvasóink b. figyelmébe.

Miután tábori postautalványom az irás-
beli közlemény nincs megengedve, arra
kérjük azokat, akik a háborúból pénz-
küldenek, hogy egyidejűleg küldjen leve-
lező-lapon jelezzék, hogy az összege
milyen célból küldötték.

Román-török tranzitó forgalom.

— Tárgyalások Konstantinápolyban. —
Bukarest, április 8.

A bukaresti lapok jelentik: Raducanu-Popescu kereskedelmi követségi tisztviselő Konstantinápolyba utazott, hogy megtegye a szükséges intézkedéseket a Törökországból Romániába és viszont történő áruszállításokra.

Izgató oroszofil románok.

Bukarest, április 8. A Steagul Irja ezeket a Romániára oly jellemző sorokat: A Jassyban megjelenő „Opinia” az elmúlt napokban azt a hírt közölte, hogy a jassy-i rendőrprefektus távirati utasítást kapott Bukarestből a „Dreptatea” című lap aznap Jassyba érkezett összes számainak elkobzására. Az elkobzó rendeletet azért adták ki a „Dreptatea” ellen, mert egyik közleménye riasztó tartalmu volt.

A közlemény ugyanis azt jelentette, hogy a Bratianu-kormány államcsínyt tervez, amelynek keresztülvitelére már katonaságot is összpontosítottak Bukarestben. Kétségtelen, hogy ez a hír tényleg alkalmas volt nyugtalanság előidézésére és ezért teljesen indokolt volt a Dreptateának lefoglalása.

— De — kérdi a Steagul — miért nem jár el a kormány hasonló erélylyel annak a bukaresti folyóiratnak a szerkesztőjével, aki csak nemrég kapta meg a honpolgári jogot és aki lapjában egy egész sor, névleg megnevezett idegen meggyilkolására ösztönzi az embereket és hogy az ürülteket a gaztett kivitelére csábítsa, az aljas cikkíró a következőkkel zárja sorait: nem fog akadni egyetlen román bíró sem, aki benneteket hazafias és bátor cselekedeteitekért elítéljen.

Szomorú valóság, hogy az ezen cikket tartalmazó szennyíratot nem kobozták el. Ki tudja, miért? És ezért igazán igazságtalannak és rendkívül szigorúnak kell minősítenünk — fejezi be a Steagul — a Dreptatea elkobzásának tényét, bármilyen indokolt volt is az.

Amerikai hírlapíró a román királynőnél.

Bukarest, április 8. A bukaresti lapok jelentik: Miss Rosamond Bouitbee, a kanadai „Toronto Daily News” levelezője két óra hosszat tartó kihangtatáson volt Maria királynőnél.

Megadóztatják a román játékaszínokat.

Bukarest. A bukaresti lapok jelentik: A pénzügyminiszter a kamarában tegnap törvényjavaslatot terjesztett be, amely szerint a lüldő- és gyógyhelyeken lévő szerencsénázak uszta jövedelme után 50 százalék illeték fizetendő, a konstanzi és szinaiai játékházakat is beleértve. Az illetékből betolyó jövedelem felet a márkák és gyógyhelyek szepítésére fordítják.

Kozákok látogatása román földön.

Bukarest. Az „Universal”-nak jelentik Darabánból az alábbi kedves háborús apróságot:

— Az elmúlt éjjel két idegen lovas érkezett Leancanti községbe. Két donikozák. Pálizsért jöttek román földre, mert az náluk a harctéren el van tiltva. A két kozák rövidesen hirtelen itta magát és ugrándozni, táncolni kezdett, a község udvarán. Mialatt a lakosság azt hitte, hogy még jobban megvadulnak, rájuk támadtak és átadták őket a polgármesternek, mintakben az esővíz ékeztették a doroboi-i kerület prefektusát, aki azt válaszolta, hogy amennyiben a kozákok hasa akarnak térni Besszarabiába, engedjék meg nekik, ha nem, szállítsák őket a schipotei fogolytáborba. A kozákok a hazamenetelt választották, ami a következőképpen történt meg: Levetették ruháikat és azokat egyik kezükben magassra emelve, átadták a Prutban. A lovak egy darabig még román földön álltak, de nem sokára trombitaharsogás hangzott fel a víz túlsó partjáról, mire az állatok is ösztönszerűleg neki rugaszkodtak a víznek és követek gazdáikat Besszarabiába.

HIREK

LEGJOBB.

Erkezett éjje 3 órakor.

Arad. Az entente követelte a görög kormánytól, hogy az angol és francia csapatoknak engedje meg, hogy Horvátországból, Bulgáriából és Szerbiából vezető átkelési pontokat megzárják.

London. A Lloyds ügynökség jelent: A Branton és Olyda angol gózosok aknán elpusztultak. A Cantarat elsüllyesztették. Legénységeiket megmentették.

Botrány a német birodalmi főlemben.

(Liebknecht hazaelenes megnyitkozása.)

Távirati tudósítás.

Berlin, április 8.

A birodalmi gyűlésen a kincstári hivatal költségvetésénél Liebknecht felszólalt. A hadikölcsönt és annak létre jöttét oly módon kritizálta, hogy az egyenesen hazaelenes megnyitkozás volt. A hallgatóság rendkívül telizgult. A képviselők a ház asztala köré seregltek. Viharos közbekialtasok hangzottak el:

— *Hinze*, *bolondok házába való* — kiáltottak és követelték, hogy vonják meg tőle a szót.

A ház asztala körüli télkört hevesen gesztikuláló és a telnaborodástól valósággal toporzékoló képviselők szorongásig megtöltötték. *Ulrich* haladópartú az emelvényhez ugrik, kikapja Liebknecht kezéből beszéde kéziratát és a földre uporja. *Ulrich* megélelzenk. *Dittmann* szociáldemokrata felveszi a beszédet és viszszaadja.

Az elnök sajnálkozik, hogy német ember hasonló nyilatkozatot tehet. Liebknechtől a ház durva megsértésért megvonja a szót, Liebknecht azonban nem hagyja el a szószerket és folytatja beszédét. Az elnök őt a házszabályok ismételt megsértéséért kizárja az üléstől. Liebknecht az emelvényről nem távozik el. *Müller*

képviselő eredménytelenül igyekszik Liebknechtet lehuzni. *Kempf* elnök a jelenetnek véget vet azzal, hogy megállapítja a ház határozatképtelenségét és az ülést hétfőre elnapolja.

— **Entente diplomaták a pápánál.** *Luganoból* jelentik: A pápa Anglia követét és a volt francia nagykövetet kihallgatáson fogadta.

— **Hősi halál.** *Marosjarai, ugrai és udvarfalvi Rozsnyay János* a nyitrai m. kir. 14. honv. ezred tényleges hadnagya, kőrendbeli signum laudis tulajdonosa, március hó 19-én reggel 19 éves korában, a királyért és hazáért Wolyniában 12 hónapi hősi harctéri szolgálat után, a *Pudlowa* folyó mellett meghalt. Szereitől bajlarsai, a legmélyebb megilletődés és sajnálat mellett még 19-én ideiglenesen az ottani temetőbe a református egyház szertartásai szerint, temették el.

— **Kinpesou beszámolója.** *Bukarestből* jelentik: A király és a királyné tegnap fogadta *Kinpesou*-t, aki beszámolt oroszországi útjáról.

— **Mit jelent Aradnak a tozatermelés?** Vasárnap, április 9-én, délután 5 órakor a városi nagytermében kezdte *harmadik* előadó délutánját az összejáratás szabadkőműves pártja. Ezen alkalommal *Daniel Arnold* kiváló publicista és társadalmi tudós tartott előadást „Magyarország jövő boldogulásának lehetősége és módja” címen. A hallgatóság a mezőgazdasági tozatermelésről fog értekezni és rámutat annak nemzetgazdasági jelentőségére. *Arad* speciális viszonyaival is foglalkozik *Daniel Arnold*. *Aradnak* földművelőleg mintegy 5000 hold termőföldje van. Előadó ki állja mutatni, hogy milyen nagy összeget jelentene *Aradnak*, ha ezen az 5000 holdon többet termelnének, mint most. Az előadásra a belépés díjtalan. Az előadás nemcsak a gazdák érdekeit, hanem mindenkit érdekel.

— **Felrobbant Anglia legnagyobb lőszerraktára.** *Stockholmból* jelentik: Egy *Göteborgba* érkező hajóskapitány jelent, hogy a *roueni* municioraktár, Anglia legnagyobb lőszerraktára legbe repült. Óriási mennyiségű municio pusztult el. A detonációkat két napig lehetett alandoan hallani. A katasztrófát szigorúan titkolják, a lapoknak minden híradás tilos.

— **Aradvármegyei rokkant katonák, hadlőzvények és árvák alapja** javára érkezett újabb adományok. A vármegye területén lévő iskolák és ovodák gyűjtése, az Aradvármegyei tanfelügyelő úján 4192 korona 91 fillér, (a gyűjtés részletes kimutatása a vármegyei hivatalos lap legközelebbi számában.) Néhai *Adler Imre* dr. elhunyt aradi orvos Aradon lakó iskola tőrsai 55 korona, *Csurdán Erna* szobahely 10 korona, *Halmágyosusi körjegyző* passzív gyűjtése 6 korona, *Halmágyosusi Átilami* kőbánya és kőszó telep munkásainak adománya 50 korona.

— **A vesztett per költségei.** Megirtuk, hogy a város elvesztette a Békéscsabai áruforgalmi részvénytársasággal szemben a pert, mert a nagyváradi királyi tábla helyben hagyta az aradi királyi törvényszék ítéletét, amely kimondta, hogy a város késedelemesen intézte el a társaság tájékoztatását és az nem kötelezhető annak beartására. A tanács ma tartott ülésén kiutalta a társaság 7000 korona óvadékát és 560 korona perzártságot. A város további jogorvosallal nem él.

— A sokoldalú katonai felszerelés. A háború folyamán kitűnt, hogy a katonai felszerelés tárgyai egészen más célokra is felhasználhatók, mint amit használatuk céljából a katonai szolgálati utasítás megjelöl. A borjú, vagy hátizsák például kitűnő párna (ha jobb nincs) esetleg tábori szék, szükség esetén még sakkaszt is. (A kockákat persze rá kell képzelni.) Az oldalfegyver, a bajonét is sokoldalú szerzemény. A konzervdobozok felnyitására szinte nélkülözhetetlen, de a fedezékben gyertyatartóul is szolgálhat: beledőfik a fedezék falába és nyelére forrasztják a gyertyát. Ha már nem kell világosság, a kiszolgált gyertyatartó fogassá léphet elő. Szükség esetén a kávéőrlőt is helyettesíti a bajonét: a csajkában, mint mozsárban összelörk nyelével a porított kávé. A kézi ásó, a fedezék készítésének ez a fontos szereszköze, egyéb praktikus alkalmazását a burgonyaföldön talál, ahol „rekvirálási” eszköz. A rekvirált burgonyát azután meg is lehet sütni a kézi áson. A leginkább sokoldalú felszerelési tárgy azonban a sátorlap. Lovaskatonánál lótakaró; helyettesíti az őrszemre küldött viláznak nagyszámú vizmentes köpeny, éjszakára hidegbe hálósáknak alkalmas összegombolva, meglehetően egy kis szénával kitömve agynak használható. Hírom összekapcsolt sátorlapból pedig egészen használható tutajt lehet rögzíteni, a melyen egy teljesen felszerelt ember átkelhet a vízen. Sokféle rendeltetését ismerik a katonák a csajka fedének is: az reggel mosdótál, deiben főzelékes tányér, de kávé is lehet pörkölni rajta (ha muszáj) vagy burgonyát sütni. A csukaszürke sapka cigarettatartó is pótol, de megteszi azt a szolgálatot a patronlaska is. Szóval mindennek van porrendeltetése a katonánál, csak a Manicheist tartja meg változatlanul tiszteltben.

— Éjszakára elzárt vízvezeték. Az elzárt megjelölt utcákban és napokon este fél 10 óra-tól reggel 5 óráig a vízszolgáltatás csónarózat mosás miatt szünetelni fog és pedig: folyó hó 10 óra gróf Apponyi Albert-ut., Erzsébet-körút, Tabajdy Károly-, Könyök-, Petőfi-, Kővös-, Simonyi-, Zoltán-utcákban és a Varban. Folyó hó 12-én Zrínyi-, Forray-, Rakóczy-, Hassingert-, Szil. Pál-, Daranyi-, Sina-, Lázár Vilmos-, Asztalos Sándor-, Boczkó-utcákban és a Tűzoltó-terén. Folyó hó 14-én Halász-ter., Thököly Imre-, Osernovits Péter-, Barcsányi Miklós-, Hajó-utcákban, Marosparisor, Hunyadi-, Háromveréb-, Damjanich- és Halász-utcákban.

— Családi tragédia. Egy szép jóvedelmű, magasrangu dazentrú tisztviselő, kiváló parókáramenyében lehető fényűzéshez szoktatva családját. A serdülő leányok mindenütt feltűntek, nem csupán szépségük, hanem pompás ruházatuk által is. A család egy vasúti katasztrófa áldozata lón a az özvegy egy leányával magára maradt. A Bazar divatlap, a takarékoság ez igazi kuforrása, lón mentőangyaluk. Nemcsak önmagukat látták el ennek szabásai szerint elegáns és olcsó öltözékekkel, hanem a két felnőtt leány oly figyelmessé tett azért hamarosan, hogy keresetforrásává avatta a tőt, örök hajával emlékszik meg a kitűnő divatlapról. Érdekes, hogy a divatlap évenként több mint száz ezer ruhaszábat és kézimunkaraját szállít előfizetőinek. Alig 60-80 fillérbe kerül a legegégységesebb ruhaszábat.

— Adomány. Spitzer Henrik Risztin János rokkant katona részére 50 koronát adományozott, melyért köszönetet mond Bing Hugó a rokkant katonákat gyámolító bizottság alelnöke.

— Drágább a gáz Berlinben. A gáz drágább ára tegnap repett életbe. A városi gázgyár a gáz köbméterét 13 piennigről 16 pienniggre emelte föl, a drágább ár azonban csak 1917. március 31-ig érvényes.

— Gyermek-kocsi, gyermek-szék csak Fischer nagyáruházban 10 koronától 150 koronáig.

— Alkalmi olcsó árak a Fischer áruházban. Jó minőségű fehér vagy színes férfi ing darabja 7 korona, egy nyulszőr kemény kalap 7 korona, fekete finom edelweis harisnya 2.50 kor., gyermek patent és cérna harisnyák 1.50 kor.-tól 3 koronáig. Megérkez a gyönyörű matroz sapkák és leányka kalapok 3 koronától 7 koronáig. Egy férfi vagy nő nyers selyem ernyő 7 korona. Fischer Nagy Áruház.

— Kérélem. Kérjük a n. é. vásárló közönséget, hogy a nálunk szándékolt vásárlását — már a rendes kiszolgálás miatt is — a délelőtti órákban eszközölje. Cipőüzede, Andrássy-ter 22. Telefon 10-44. 1808

— Könyvtárakat, bélyeggyűjteményeket és hangjegyeket vesz Herpel könyvkereskedése.

TARKASÁGOK.

(Az orosz hivatalos a menyországban.) Hogy katonáit a legutóbbi Toporouts és Rarance közötti offenzívára jobban fellelkesítse, végigjárta a cár a frontot, minden csapathoz külön beszédet intézett a ünnepélyes ígéretet tett valamennyi katonájának, hogy azok, kik valamely ellenséges állás elfoglalása alkalmából esnek el, egyenesen a menybe jutnak. Egy nap ötször sturmoltak az oroszok. Estére kelve tízezer volgamenti harcos kopogtatott a menyeknek kapuin.

— Ki van kint? — kérdezte Szent Péter.
— Orosz hősök atyuska — felelték azok a kórusban — akik Toporouts mellett estek ma el.
— Hányan vagytok?
— Tízezer közkatona.
— Akkor takarodjatok a pokolba. Svindlerok vagytok. Most olvasom a legújabb orosz hivatalos jelentést: Toporoutsnál csak 73 ember esett el.

(Levél Hindenburghoz.) Egy szentannai gazda jött a napokban panaszra az alispáni hivatalhoz. Orosz foglyokat kért a tavaszi munkához és csak kettőt kapott, holott 50-t kért.

— Sajnáljuk — adták meg neki a felvilágosítást — nem adhatunk több munkesőt, mert minden rendelkezésünkre álló foglyot már szétosztottunk.

— Hát nem megy semmikép?
— Nem lehet!
— Hát akkor majd én próbálom valamit. Ha nincs elég fogoly, írok Hindenburghoz, fogjon el nekem még vagy — három-négy muszkát.

(Szerelem drágaság idején.) — Kedves Klára itt egy kis szírfolt van a bluzán... Talán...

— Oh, akkor ebéd közben a libapecsénye zairja ráfröcsent...

— Libape...

— Igen, mi nagyon szeretjük, nálunk háromszor, négyszer van egy héten libapecsénye...

— Háromszor-négyszer? Komolyan? Libapeese...

— Igen, de bosszójunk már valami másról...

— Oh kedves Klára, oh... aóh...

— Miért sóhajtsz olyan nagyokat? Mi baja?

— Hallja, vegye el a kezét...

— Klára bosszáljon meg, de nem bírok magammal... Én olyan régen szerettem magát...

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A Kölcsey Egyesület közgyűlése. Vasárnap, április 16-án, délelőtt 11 órakor tartja XXXVI. évi rendes évi rendes közgyűlését a kulturpalota nagytermében a Kölcsey Egyesület. A közgyűlés első részében az elmúlt év munkásságáról szóló beszámolókon kívül tisztikar és választmány választása szerepel, a közgyűlés második részét pedig Varjassy Árpád emlékének szentelik.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Telefonos. Kérdéseire aligba tudunk olyan választ adni, amellyel meg lesz elégedve. I. lehet, hogy ön azt a cikket már előzőleg olvasta valahol. Utóvégre is — mondhatja a kényelmes ember — ugyanazt az operettet, drámát, vígjátékot adják Mucsán is, Karakóborászöröskön is, amit tehát az egyik helyen írtak róla, az jó lehet a másikon is. Tehát nem lehetetlen a dolog, de azt, hogy megtörtént-e, nem tőlünk kellene kérdeznie. 2., hogy az ön által felsorolt kellekek birtokosa kiválóan alkalmas lenne-e Pesten szállodai portásnak, ezt egy pesti szálloda tulajdonosa mondhatná meg.

Hölpel G. Podkamien közelében a legnagyobb város Brody.

Többeknek. Meg kell e helyen ismételnünk azt, amit hetekkel ezelőtt megírtunk: a háborús viszonyok, az események torlódása és a rotációs papírgőzpont azok az együtttható okok, amelyek miatt hosszú egyesületi és hasonló magánközleményeknek nem adhatunk az ezelőtti mértékben helyet. Nincs annak különben sem értelme, hogy például valamelyik testület azt akarja közölni a nyilvánossággal, hogy ez vagy amaz a színmű, minden más vidéki színpadot megelőzve kerül színre. A színház ügyeit ismereti a színműi iroda és ott esetleg tudják, hogy a Fehér felhő Temevároitt, Nagyváradon, Miskolcon, Székeshérvárott már előadták, tehát ezek megelőzték a minden más színpadot. Épp így időselegess hosszán ismertetni Aradot, az aradi közönséget nem érdekli kiűntetéseket csupán azért, hogy ezzel kapcsolatosan egy intézménynek csatlakozunk reklámozni. Többen az egyesületi stb. kommunikációknak a hetőségig rövidre szabni mondánivalókat és nem tiszter, hanem egyszer-kétszer beküldeni: akkor közölhetjük. Arra sem vállalkozunk, hogy hosszán megírt dolgokat rövidítsünk.

28-as vadász. Cukrot csakugyan nem szállítanak postán. Ez azonban nem ok arra, hogy névtelenül kilakodjon valaki az ilyen, meg amolyan rendeletek ellen. Azok a rendeletek bizonyára szükségességek voltak.

H. A. S. Gy. Sora, egyesületi illetőleg jövő vasárnap válaszolunk.

H. Sz. Kis türellemmel a kulturpalota könyvtárában hozzá lehet jutni az ismertebb könyvekhez, például Jókaihoz. Az ellen pedig semmit sem lehet tenni, hogy a magántulajdonban levő kölcsönkönyvtárban egy kötelező munka nincs, mert legalább két kötetet fejtik szét, a két kötetből hatot csinálnak, hogy több kölcsönzési díjat szedhessenek. A „város faktorai”, akikhez ön apellál, mit sem tehetnek ebben.

Terézia. Nem vagyunk járatosak ezen a téren és nem mondhatjuk meg, hogy mit kell a fiatal leánynak válaszolni arra a levélre, amelyben az ökötetési ajánlatot tesznek neki. Azt hisszük azonban, hogy a Művelt Családi Társalgó-ban olvasható illetlen szerint fiatal leányoknak meg szokni nem illik. Különben, amióta a legújabb színműrő-zseni Kávéház című drámájában megírta, hogy a szöktetés csak villamoson, hat krajcáros szakaszjeggyel sikerül, azóta Aradon nem lehet sikkes a szökés, mert nincs villamos.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Meghívás az Aradi nyomda részvénytársaságnak Aradon, 1916. április hó 17-én, délután 5 órakor tartandó rendkívüli közgyűlésére. Tárgy: Egy igazgatósági tag választása. A részvények 3 nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál letelendő. Az igazgatóság.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Vasárnap, 1916. évi április 9-én:
Délután fél 4 órakor mérsékelt helyarakkal.

A tanítónő.

Falusi életkép.

Este 7/8 órakor rendes helyarakkal

A. Bérlet.

A. Bérlet.

Fehér felhő.

Mirákulám 1 felvonásban.

Kezdeté este fél 8 órakor.

Felvező szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTER.*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik egyetlen, felejthetetlen drága jó fiunk

LIEBL RUDI

temetésén résztvettek, ravatalára koszorút helyeztek és részvételükkel fájdalomunkban felkerestek, gyászunk megosztásáért fogadják ezúton tolmácsolt hálás köszönetünket.

Arad, 1916. április hó 8-án.

1905

Liebl Máttyás és neje.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen jó férjem

Mezey György

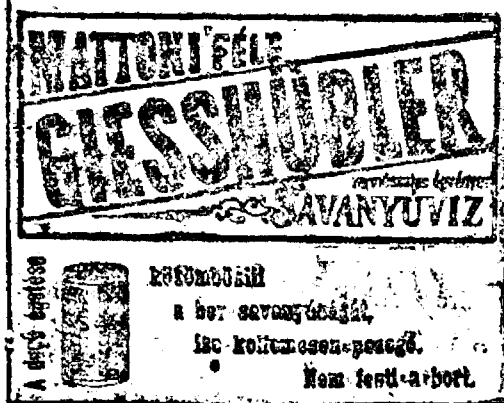
temetésén résztvettek, vigasztalásaikkal felkerestek és a ravatalára koszorút helyeztek, különösen az első aradi jót. nyug. asztaltársaságnak és az aradi lábbelikészítő társulat tagjainak a szép koszorukért és a temetésen való részvételükért, ezúton mondok hálás köszönetet.

Arad, 1916. április 8.

15

özv. Mezey Györgyné
szül. Geltz Jozefin.

Barivókak a bor keveréséhez!

0997

57 éve

fennálló vegyeskereskedésem italmé-
réssel, ház és kerttel együtt

ELADÓ.

Özv. Reich Naschné, Felsősimánd.

Kérelem*

nagrabecsült vevőimhez!

A nagymérvű üreghiányra való tekintettel, teljes tisztelettel kérem mindazon vevőimet, kik nálam vásárolt mindenféle üres üvegek felett rendelkeznek, u. m.: kölni-vizes, hajszeszes, rumos, alkoholos, kézfinomító, rum-eszenciás, fenyő-illatos, glycerines, stb., stb., hogy azokat az általam beszámított teljes értéküknek kifizetése ellenében hozzám visszaküldeni szíveskedjenek, esetleg ahol ilyenek nagyobb mennyiségben vannak, levelező-lap vagy telefon értesítés esetén készséggel elhozzatom.

Kitűnő tisztelettel

HANZU NESTOR

drogeria és illatszertüzlete

Weitzer János utca 2. szám. Telefon 475.

Urániaiban

ma:

A haláljokey.

51

APOLLO

SZÍNHÁZ.

1916. április 9-én, vasárnap

A Nordisk Films Comp.
szenzációs ujdonsága:

Psylander
házasodik

felig vig, felig szomorú játék 3 felvo-
násban.

Főszereplő:

WALDEMAR PSYLANDER.

Következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSO

100,000 kötetes

kölcsonkönyvtárába:

Molnár F.: Fehér felhő, Gábor A.: A Polgár, Ganghofer L.: A varándok ut, Zola: Osszeomlás, France Anatol: Coignard abué véleményei, Lőrinczy: Az ösvegy falu, A. Madelung: A megbélyegezettek, Lázár L.: Ezter, Herczeg G.: Végig Szerbián, Ibsen: Hedda Gabler, Gubányi: Mukdeni sírok, Szomory: A pékné, Borsszem: Szapnai naptár, Lakatos L.: A bécsi táncosnő, A. Madelung: A szív, Szabolcska: Háborus versek könyve, Szomory D.: A pékné, Bozsing T.: Rozmaring hercegnő, Drégely: Kisasszony férje, Kurt: A przemysli repülő, Szemere: Apró regények, Pásztor Árpád: Vengerkák, Molnár: Egy hadiudósító emlékei, Gábor: Ciklámén, Mau-passant: A porosz tiszttel kívánsága, Ewers: Bozalmak könyve, Kálnoki: Újságíró iskola, Herczeg Ferenc: Új Idők 1915.

Mémetán: Pilkkänen: Unter russischen Joch, Schröder: Ich hatt' einen Kameraden, Skovronek R.: Das grose Feuer, Bohlau: Der gewürzte Hund, Janitschek: Die Sterne des Herrn Ekelin, Hedin Sven: Nach Osten, Katz G.: Lotte Lands Traum vom Glück, Meyrink: Der Golem, M. Schoepf: Blockade, Wilhelm: Flut u. Genossen, Reuter: Ins neue Land, G. Hermann: Heinrich Schön jun, Heesl: Der Kramiaden des Glücks, Linnankoski: Das Lied von der glühenden Blume, Ganghofer: Die stählerne Mauer, Reise zur deutschen Front, Höcker O.: Die junge Excellenz, Zesomski: Der Rächer, Kohlenegg: Die Treppe.

Kölcsondíj: havonként 1 korona
80 fillér vagy kötetenként il-
zetve 12 fillér.

Vidéki bérlok is a legfigyelmesebb kiszolgálásban
részesülnek.

A zenemű-kölcsontárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zeneműkölcsontári díj havi 2 korona 60 fillér,
vagy füzetenként 40 fillér.

Legújabbak: Gőnczy: Balsejtelem. (Lévé a lövészárkokból.) Kacsóh: A fehér felhő, Molnár: Alszik a tenger, Leó Fall: Kaiserin-Walzer (Aus der operette „Die Kaiserin“ Fürsten liebe.) Reményi: Amikor a rózsák lehullnak, Reményi: Bölcsődal, Szibériai népróma, J. Fucik: „Vom Donauufer“ (Walzer), Heidelberg: Szép, szép, uri dáma... Zerkovitz: Nekem már semmi se fáj!... Zerkovitz: A csongrádi jegyző lánya ül a szongoránál... Dienzl: Altatótdal, Zerkovitz: Less még egyszer ünnep a világon!... Stolz: Servus du!

Egyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése és
berendezése

KERPEL IZSO,

könyv-, zenemű- és papír-
kereskedése Aradon.

2821

FOG- tömések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színével azonos porcellánból.

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szápadlás nélkül aranyból, platinaól vagy porcellánból.

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehérítése és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása.

FOGHUZAS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban, nemkülönben Amerikában a legkiválóbb fogspeciálistáknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legkiválóbb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessenek.

Telefon 10-11. szám.

JACOBI GYULA vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17.

MEGHODÍTOTTUK A VILÁGOT!

UNDERWOOD
LATHATÓ IRÁSU
ÍRÓGÉP

Ziffer és Hollós

Weitzer János-u. 11. (főpostával szemben.)

UNDERWOOD

azonnal és állandóan látható írásu amerikai írógép.

ROTARY CYKLOSTYLE

önműködő sokszorosító gép,

Edison-féle diktálógép.

Üzemkellék

az összes rendszerű író-számoló- és sokszorosító-

géphez, csakis elsőrendű minőségben.

COPYNG OFFICE

írási és sokszorosítási munkák vállalása.

Javitó műhely

minden rendszerű író-sokszorosító- és számoló gépek részére, a legutányosabb árban jótállás mellett.

Használt írógépek

eladása és kölcsönözése.

AMERIKAI IRODABUTOR.

Gyors- és gépiró szaktanfolyam.

Parlók

tervezetére és

dizskertek

művelésére vállalkozik

János János

nyug. Acser. kertész Aulich L. utca 7/b.

Macskásy Sámuel

kályhásmester.

Április hó 15-től Andrassy-tér 8. sz. alatt lesz lakásom.

Tisztelettel kérem a n. é. közönséget, hogy cserépkályhák tisztítását, javítását, átalakítását és mindenemű idevágó munka rendezését már a fűtési idény megkezdésétől kezdődőleg kegyeskedjenek eszközölni, mivel munkaerő hiány miatt magam végzem azokat és így több időre van szükség, hogy a jövő fűtési idényre a munka rendszeren elvégeztessek. Kérve szíves megrendelésüket, maradtam mély tisztelettel:

Macskásy Sámuel,
1647 Arad, Boros Bent-tér 16. sz.

A ióter legforgalmasabb helyén

Andrassy-tér 8. számú

házban egy kisebb

üzlethelyiség

azonnalra

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadó-hivatalában, József főherceg-ut 22.

Szőlősgazdák figyelmébe!

Ajánljuk alanti szőlő gazdasági cikkünket:

VINACID

kötő kék póló szer, peronospora ellen a szokásos permeterezésre.

Kristály kénsó,

levél peronospora és oidium ellen, — a permeterző lében oidva, nagy sikerrel használják.

Antisporin,

fűt peronospora és oidium ellen, biztos hatású. A gyümölcsök permeterezésére fusciladium és egyéb gomba betegségek ellen is a legjobban bevált szer.

Kénmáj,

fűt peronospora ellen, permeterezésre sok helyen használják.

Kafa la. mayunga

szép fehér hosszú szála, erős minőség.

Megrendelések gyorsan és a legpontosabban teljesítetnek, mindenkor a legutányosabb napi árakat számítjuk.

VOJTEK és WEISZ, ARAD

szőlőgazdasági cikkek szaküzlete.

Sürgöny-cím: Vojtek és Weisz Arad. Telefon szám 147.

Hipermangan-kali,

használatát a permeterző lével kapcsolatban oidium és fűt peronospora ellen, igen ajánlják és nagy sikerrel alkalmazzák.

Rézkénpor,

a fűt peronospora ellen nélkülözhetetlen és kitűnő hatású befújtatásra.

Rézmészpor,

hatása a rézkénporral teljesen azonos, levél és fűt peronospora ellen befújtatásra nagy sikerrel alkalmazzák. Igen tanácsos azt a permeterzés alkalmával is használni.

Valódi rózsa

burgonya

étkezésre és vetési célokra kapható

Kalmár Endrénél

Arad, Arpad-tér 5. szám.

Városi és megyei telefon 670.

Király-Mozgó

Ujmikelakán.

1916. április hó 9-én, vasárnap elsőrendű műsor: Legjobb Haborus Híradó.

A mezők virága

négyszeres színű dráma. A legkiválóbb mozifilm, 1860 méter hosszú. Füstbe ment terv, komikus és a fényes kísérő műsor. Helyek: 1-ső hely 20 fillér, szék 40 fillér, széke 60 fillér, páholy 70 fillér. Bérletjegy, páholy és 10 előadásra 5 korona. Bérletjegy váltható Faller Gyula vendégül és a pénztárnál. Az előadások d. u. 3, 5 és 7 órakor kezdődnek. Vasárnap utolsó előadás az aradi műkedvelő kabaréval lesz egybekötve. Az előadást elsőrendű zongora kíséri. Számos látogatást kér tisztelettel.

Mandi Ede.

Értesitem

a hölgyközönséget, hogy
a legszebb és legdivato-
sabb tavaszi, át-
meneti és nyári

női kalap modell-ujdonságaim

szép választékban már kaphatók. —: Szíves látogatást kérek kitűnő tisztelettel

Weisz Róza

női kalap divatterme
Arad, Deák Ferenc-utca
2. szám. Gyász- és al-
kalmi kalapok raktáron.

Értesítjük

igen tisztelt vevőinket, hogy a ré-
gen várt legjobb minőségű

'Tipp Topp' gyermekcipők
**BALLY női cipő kü-
lönlegességek**

már megérkeztek

F. L. POPPER
férfi- és női cipők
úgyisint a legjobb bőr-szan-
dálék nagy választékban kap-
hatók

Buchsbaum és Társa
cipőáruháza Arad. 1876

300 db.

10 hetes, most elvá-
lasztott fajmalac

eladó

Holländer Sámuel
csermői gazdaságában.

FOG. MOHR JEANNETTA
vizsg. fogtechnikusnő

aki 20 éven át a legnagyobb világvárosokban, mint New York, Berlin és Bé-
ben a fogászat tényleg legjobb sikerrel működtem, tisztelettel értesítem a n.
é. közönséget, hogy helyben: Luther Márton-utca 1. sz. a. II-ik em.
egy a mostani kor igényeinek megfelelő **fogászati műtőtermet**
nyitottam, ahol legújabb berlini és amerikai módszer szerint kezeltem beto-
gelmet, oghuzás teljes érzéstelenítéssel (fagyasztás útján.) Aranyhidak, arany-
koronák, mindennemű kaucsuk fogazatok, szájpadlás nélküli és légkamrával.
Arany, ezüst, amalgám, porcelán és cement tömések (plombák), mérsékelt díj-
szabás mellett készíttetnek. Beesés partfogászat kérvé tisztelettel **Mohr**
Jeannetta, vizsg. fogtechnikusnő. Rendelő órák: d. e. 8—12-ig, d. n. 2—7-ig.
Videkiek 24 órában belől kielégíttetnek. 1271

Szőlősgazdák!

Gyümölcskertészek!

Rézgálicot olcsón

biztos eredménnyel **"SPORIT"** szőlőpermetező
helyettesíti egyedüli **"SPORIT"** por 1 kg. á 5 kor.

Kapható: Berkes Józsefnél Budapest, IX., Köztelek-u 2.

"SPORIT" állami angelógiai vegyvizsgáló intézet jóváhagyva.

Fehérnemű gőzmosóda megnyitása!

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy Kuhl
Mihály keletiesztő és vegytisztító cég üzletéből kiláptem és a
Bettelheim féle Aulich Lajos-u. 2. szám alatt, a lovardával szemben
levő régi jöhrnévű gőzmosódat átvettem. — Főtörökvésem az lesz,
hogy a 12 évi gyakorlatban szerzett tapasztalataim alapján, a
nagyközönség megelégedését munkámmal kiérdemellem, mert a
mai kor igényeinek megfelelően berendezett gőzmosódamban
bármilyen férfi és női fehérneműek a lehető legnagyobb gondal
tisztan házilag kezelve mosatnak és fényesre vasaltatnak a legolcsóbb
árban. — Kérem a nagyérdemű közönség nagyrabecsült bizalmát
reszemre továbbra is fenntartani, a minék ellenében igyekezni
fogok a jövőben is a reámbizott munkát pontosan elvégezni.

Kiváló tisztelettel:

Schrodt Irén.

Intézet: Aulich Lajos-utca 2. szám.
Utca: Deák Ferenc-utca 2. szám,
(a „Függetlenség” mellett.) 1870

Gulya-marhát
legelőre

vállal a Hg. Sulkowski I. M. alsóbara-
konyi gazdasága egész évre 2—3000
hold legelő területre. Megkeresések
az urad. Felügyelőséghez Pankotára
intézendők, vagy az alsóbarakonyi
intézőséghez. 1877

A szépségápolás titka a felhasznált szé-
pítőszerek helyes megválasztásá-
ban rejlik!

**Rozsnyay kitűnő Serail arc-
szépitő különlegességei**
mind kipróbált jó hatású készítmények,
amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arc-enőcse. Kis tégely 1 kor.
Nagy tégely 1.80 k.

Rozsnyay Serail crémje nappali használatra. Egy té-
gely ára 1 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 1 kor. 50 fill.

Rozsnyay Serail Arcpora. Lehető finomságú. Crém,
fehér, rózsaszín és testaz-
nakban. Egy dob. ára 1 korona 50 fillér.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvírág, Ibolya, Loin
du bai, orgona, piros ró-
zsa, Serail, Uvegje 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél. 1875

**Rozsnyay Máttyás gyöny-
szertárában Arad, Szabadcsig.**

Használt ólom megvételre kerestetik.

Ekszerüzlet

Tökölly-tér 1. sz. alatt,
mely betegség miatt zárva volt

ismét megnyílt.

Árak, a háboru dacára,
meglepő olcsók. 1808

Apró hirdetések.

ÜZLETEK.

Jóforgalma

vegyeskereskedés, nő is vezetheti, betegség miatt átadó. Cím a kiadó hivatalban. 1816

KÜLÖNFÉLE.

Fuvarozást

elvállal Herbstein C., Arpad-tér 4. Telefon 261. 1896

Lucerna kasszáló kiadó

Szent Tamási-dűlő 2./a. sz. alatt. Ertekezhetni Turay János tulajdonossal, Varjassy Lajos-utca 46 sz. alatt. 1889

Menthol sóborsszem.

Friszta, egészséges, zamatos, erősítő, edző, hűsítő, frissítő, fertőtlenítő és fájdalommentesítő házszer. Ára 50 fillér és 1 korona. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Tyukszem

és minden bőrkeményedés ellen biztosan ható szer Hehs gyógyszerész tyukszem tapasza. A legmegbizhatóbb tyukszem a tapasztalt párnap használata után leválik, a gyötrelmes fájdalom azonnal megszűnik. Ára 50 fillér, Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár Arad.

Helacit.

A legártalmatlanabb arcserpítő és finomító. Izadó, fényes, zsíros, atkás (mitesszeres) arcot naponta ahányszor szükséges, gyaputra öntött folyadékkal megtöröljük. Az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés lehelet finomsággal harmattal volna bevonva. Az atkák pár nap alatt elmúlnak. Ára 1 korona. Dr. Földes és Hehs piperezsappan és vegyszertárjára Aradon. Tíz mellett ne használjuk. 12

HÖLGYEKI

rendeljük meg az „ERIKA DUPLEX” növényteát Világszerte elismert

páratlan hatásu,

teljesen ártalmatlan. Ára utánvétellel és használati utasítással 1 Kor. 6.50, II. Kor. 8.50. Centrum „Erika Duplex” Hamburg. Székhelyi kódja: 6004

„Erika Duplex” Tealexport,

Budapest, VII. Bethlen-u. 6., I. em., 1.

236—1916. g. sz.

Hirdetmény.

Felhívjuk a marhatartó gazdákat, hogy legelőre bocsájtandó marhákat, lovakat és juhokat április hó 15-étől kezdve

1. a Belyáros, Sarkad, Erzsébetváros és Újtelepen lakók a kamarai hivatalban a városházán,

2. a Sága és Gáiban lakók a gáji alkalmatosság a legelőre való bocsájtás céljából jelentsek be. A legelőzési díj a beiratás alkalmával fizetendő le.

Arad, 1916. évi április hó 8.

A gazdasági szék.

ad. 205—1916.

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város tulajdonát képező miniegy 50 drb. báránynak élő-sulyban, esetleg páronkénti eladása iránt folyó év április hó 12-én d. e. 10 órakor a városház udvarán árverést tart.

Kikiáltási ár: Élősúlyban eladással kilónként 2 korona 60 fillér, páronkénti eladással 70 korona.

A báránypár vételére az árverésen készpénzben, azonnali kifizetendő.

Kedvező ajánlatok esetén, az árverés eredményét a gazd. szék azonnal jóváhagyja.

Arad, 1916. évi április 8.

A gazdasági szék.

„Matteine”

poloska és molyirtó vállalat

Arad, Boros Beni-tér 1. szám.

Telefon 10-43.

(Tulajdonos: Fischer)

Elvállal teljes bérházak, szállodák, intézetek, nagyobb magánlakások főreg elleni biztosítását csekély évi bért. — Poloskák és ezek polsának végleges kiirtását egy évi jótállás mellett. A tisztítandó szobákból sem a bútort, sem semmi más nem távolíttatik el s így az irtási munkát a háztartásban semmi kárt, vagy zavart nem okoz. 2811

Boros Beni-tér 4. sz. a. levő

„Turul”-

kávéház és a Sarló-utca 3. sz. alatt levő

„Hét vezér”-

vendéglő

azonnal átadó.

Bővebbet:

1896

Rousz Sándor

söraktárában, Boros Beni-tér 5. sz.

Tengeri csutkát

minden mennyiségben vagy nonként vesz és ajánlatokat kér

Goldmann Adolf,

Temesvár Józsefváros, Bonnaz utca 14. szám.

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekszenek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hővesébb idő beálltával ennek használata igen fontos.

Egy üveg utasítással ára 2 korona 50 fillér.

Fagydagánatok

elmulasztására, fagyviszketegség biztosmegszüntetésére legjobb szer a „Frigin.”

Ara egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete v. barna

Hajfestő

Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legesebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni,

a „Helogen”. Ara 2 korona.

Szőrvesztő-Depilator.

El kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aró, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ára utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a kósműnél

Hajós Arpad gyógyszerárában

ARAD, Andrássy-tér 22. sz.

Alapítástól 1866. évből az Aradmegyei Kórház számára.

Legujabb divatu magas szárú egész és fél női és férfi cipők

a legjobb minőségű fekete- és színes bőrökből, a legelegánsabb kivitelben, jutányos áron készülnek

1287

Goity János

uri és női cipész

Arad, Deák Ferenc-u. 8. sz

3875—916.

Hirdetmény.

A gazdasági munkás- és cselédsegélypénztár járulékalról szerkesztett 1916. évi kivételi lajstrom azzal tétetik folyó évi április hó 4-től kezdődő 8 napi közzemlére, hogy azt az érdekelt munkaadók megtekinthetik és a sérelmes kivétel ellen írásbeli kifogásaikat a közzemlére tétel leteltétől 15 nap alatt a városi adóhivatalnál beadhatják.

Felhívjuk az illetőket, hogy az összeírás befejezte után szolgálatba fogadott új cselédeket a szolgálatba lépés napjától 15 nap alatt a cselédkönyv bemutatása mellett a városi adóhivatalnál annál inkább bejelentésük, mert baleset esetén csak oly cselédek után tarthat igényt a munkaadó a 8. §-ban biztosított segélyre, akiket szabályszerűen bejelentvén, a vonatkozó lajstromban előfordulnak.

Miről az érdekelt munkaadókat azzal értesítjük, hogy minden egyes gazdasági cseléd után évenként előre fizetendő 120 filléres hozzájárulási díjat a városi pénzárnál haladéktalanul lefizessék, mert a segélypénztár csak akkor köteles a munkaadónak a cseléd felvételével és utána a díj esedékességekor vagy a baleset előtt legalább 30 nappal tényleg befizetve lett.

Arad, 1916. április 4.

A városi adóhivatal.

Aranyat

68

Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becsereél; ugyasintén régiségeket vesz és elad

693

Losonczy Lajos

órák és ékszerész üzlete

ARAD, Szabadság-tér.

Telefon 964.

Nyom atványok

csinos kivitelben készülnek az Aradi nyomda r. t. nyomdájában.

RUGGYANIAZELLELEZŐ SCHUBAUER J. ARAD, SALACZ UTCA

Apró hirdetések.

Értékelő az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a száma szerint számítható. Minden szó 6 fillér. Vastagabb betűkkel 12 fillér. Vastagabb betűkkel kívánt esetben aláhúzással jelzendők. A legkisebb hirdetés 80 fillér. Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

Hőgyeim!

31 éves művelt író, kereskedő, ki már 20 és fél hónapja a harcokban van, benőstülne egy jóforrási üzletre. Tekintettel a tábori postára csakis teljes címmel ellátott levelek lehetnek megválaszolva és melyeket „Házasság a háború után” felirattal továbbít a kiadóhivatal. 1891

Intelligens uriaszony

megismerkedne, tisztességes számból, feltétlen gavallér uriemberrel. Leveleket „Nem bánja meg 21.” felirattal a kiadóhivatalba kér. Csak teljes című levelekre válaszol. 1856

ALKALMAZÁST NYER.

14 hónapos gyermek mellé asszony vagy leány azonnal felvétetik. Jövedelmezni lehet Piek, Kőgyök-utca 6. 1898

Alkalmazást nyer

8 hónapra ügyes, hajtani tudó nőtlen kocsis, fizetés és koszt. Lehet katonai katoná. Cím Monyoróci utca 10. u. p. Boksze. 1886

Két jóerközlő fiú

tanulóknak fizetéssel felvétetik Rosnay H. és Társaságánál. 1896

Cseplési idényre

hadmentes gépész keresetlik. Bővebb felvilágosítást nyújt Geller János ékszerész Arad, Andrassy-tér. 1892

Nyomdász-tanulónak

felvétetik két fiú, kik a 14. évet fejezték és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban. 6050

Ügyes,

jobb tény szabaleánynak felvétetik április 15-én. Széchenyi-utca 8. sz. földszint. 1894

Száma és száma

kezelésben jár a raktárnokot keresünk. Ajánlatok „Megbízható” felirattal a kiadóhivatalba küldendők. 1897

Ügyes

kifutó fiút felvesz Hanzu Drogeria. 1900

Szabadosnő

finom, férjében jártas, pusztára, földbirtokos családhoz kerestetik, ki állandó bizonyítványokkal rendelkezik. Cím kiadóhivatalban. 1887

Fűszer- és rövidaru-

üzletemben egy segéd alkalmazást nyerhet. Beamter Odön, Pankota. 1858

Házmester,

ki vízvezetékhez, közművesmunkához és központi fűtéshez ért. április 15-re felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 1864

ALKALMAZÁST KERES.

Nagyobb gyermekek

mellé ajánljuk magyar ajkú leány. Cím Dohány-u. 11. ajtó 8. 1841

Középkorú hölgy

ajánljuk idősebb úrnő, vagy uriember gondozására. Cím a kiadóhivatalban. 1888

Fiatál

fűszer- és csemege kereskedő segéd, április 15-re alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 1884

Középkorú

magános nő, ki a háztartás vezetését vállalja, ajánljuk házaspárhoz. Cím a kiadóhivatalban. 1879

KIADÓ LAKÁS.

Egy utcai butorozott szoba

2 ágyval, azonnal kiadó Variassy Lajos u. 17. Bővebbet Ifj. Weisz Mórnál. 1898

Erkölyes butorozott szoba

kiadó, Erzsébet királyné-körút 5. II. em. 9. 1888

2 utcai

elegánsan butorozott szoba diskrét bejárattal, fürdőszoba használatos és egy 8 szobás lakás azonnalra kiadó. Ugyanott több pincehelyiség raktárnak vagy műhelynek alkalmas, azonnalra kiadó. Használatos-utca 5. 6050

Egy négyszobás lakás

fürdőszobával és mellékhelyiségekkel, augusztus 1-ére kiadó Orczy-utca 7. Megtekinthető naponta 8-10 és 2-4-ig. 1844

Modern

háromszobás lakás május 1-re kiadó Kasza-utca 6-7. szám alatt. 1801

Kiadó

házaspárnak vagy idősebb urnak két elegánsan butorozott szoba, fürdőszoba használatos Edelspacher-utca 3. 1861

Varjassy Lajos-utca 113. sz. különálló ház, 5 szoba, minden modern kényelemmel berendezve, kerttel kiadó. Ertekezni lehet Dr. Deutsch ügyvédi irodájában, Hermann-palota. 1851

Egy 5 szobás

II. emeleti modern lakás, minden mellékhelyiségekkel és egy I. emeleti 3 szobás udvari lakás Petőfi-utca 10. szám alatt azonnalra kiadó. Bővebbet a házmesternél. 844

Három utcai,

4 udvari szobából álló lakás Andrassy-tér 8. sz. alatt május 1-re kiadó. Bővebbet a házmesternél.

3 szoba

fürdőszobával, május 1-re és műhelynek vagy raktárnak alkalmas helyiség azonnalra kiadó Lovarda-utca 1., Attila-tér sarok. 1008

Egy 6 szobás

és egy 8 szobás lakás május 1-re kiadó Szent Péter-tér 9. 1626

Kétszobás lakás

mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Bővebbet Piskótagyár gr. Tisza István ut 28. 1625

Andrassy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnalra kiadó. Bővebbet a házmesternél.

Attila-térre néző

kétszobás utcai lakás május 1-re kiadó. Lovarda-utca 1. sz. 1771

2 utcai,

elő- és fürdőszoba, konyha, mellékhelyiségekkel, május 1-re kiadó Szent Péter-tér 8/a. 1880

INGATLAN.

Uri lakásból álló

magános ház eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1870

Szabadság-tér

közelében kisebb bérház eladó. Bővebbet Pap Józsefnél, Hunyadi-utca 2. 1828

5 hold szőlő

teljesen berendezett lakással, prés-házzal, pincével, villanyos megállónál eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1748

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Ruhaneműk eladók

Bercsényi M.-u. 10. 192

„Jon”

az ideális fehér vászon és antilop cipőtisztító szer. Kis üveg 80 fill., nagy üveg 1 K. 10 fillér, kapható kizárólag a Cipőtisztítóban. 181

Használt

fénykép lemezt 18×18 vagy 18×24-est veszek. 100 darabot 5 koronáért. Guszó Ferenc, m. kir. adónivatali fotósz, Makó. 1885

Üzletberendezés

nyolc üvegezett szekrénnyel, eladó. Asztalos Sándor-u. 5., első emelet. 1875

Ebédli szőnyeg

jó karban levő megvételre kerestetik. Cím Hunyadi-u. 1., II. em., ajtó 22. 1901

Köedló,

uri és hálószoba villanycsillárt kézi alól veszek. Cím a kiadóhivatalban. 1904

Egy angol

bőrgarnitúra eladó. Deák Ferenc-utca 16., földszint, balra, ajtó 1. 1890

Zongorát

nagyon jó karban, az Aradi Zene-Conservatorium vesz. Szabadság-tér 21 sz. 1902

Heringet

ajánl: Färber Lajos Arad. 1721

Új butorhitel!

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítók Garai Károly bej. cég butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 918

Círok seprő

kapható Färber Lajos fűszerkereskedésében. 1829

Modern, finom és olcsó

levélpapirost Pichlernél Szabadság-tér 1. kaphat. 611

Veszek

a legmagasabb árban uraktól levett férfi ruhát, mindentféle egyenruhát, valamint használt butort. Vidékre is megyek. Bleier Ignác, ruhakereskedő Arad, Szentpál-u. 12. szám. 225